

Uredništvo: sprava, Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 15 lit. za inostranstvo 25 lit. — Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.350 za inostranstvo. — Izključno zastopstvo: UPI S. A. Milano. Repetitorji ne vračajo.

SLOVENE

FEBRUAR 1944
25
PELEK

Wiedermum schwerer Angriff auf London

**Unverminderte Heftigkeit der Abwehrkämpfe im Osten
Eigene Angriffe erfolgreich - Deutsche Stellungen bei Nettuno verbessert - Über 400 Gefangene bei Aprilia
Nahezu die Hälfte eines nordamerikanischen Bomberverbandes vernichtet**

Aus dem Führerhauptquartier, 24. Februar. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum von Kriwoi Rog geringere Kampftätigkeit als an den Vortagen, mehrere Vorstöße der Sowjets wurden abgelenkt. Unser Angriff westlich Swenigorodka gewann Boden.

Ostlich Schaschokoff scheiterten auch gestern mit besonderer Hartnäckigkeit geführte Angriffe der Bolschewisten unter Abschuss einer Anzahl feindlicher Panzer.

Bei Saslaw und im Gebiet südlich der Pripiet Sümpfe verliefen eigene Angriffe erfolgreich.

Südlich der Beresina, nördlich Rogatschew sowie südöstlich Witebsk dauerte die Abwehrkämpfe mit unverminderter Heftigkeit an. Unsere Truppen verteilten alle feindlichen Durchbruchversuche, regelten örtliche Einbrüche ab oder bereinigten sie und fügten dem Feind dabei hohe Verluste an Menschen und Material zu.

Zwischen Ilmen- und Pelpussee scheiterten beiderseits Dno und westlich der Bahn Pleskau-Luga Versuche der Sowjets, unsere Absetzbewegungen zu durchstoßen.

Im Raum von Narwa lebte die Kampftätigkeit wieder auf. Ein eigener Angriff zur Beseitigung einer Einbruchsstelle aus dem Vortage machte trotz starker feindlicher Gegenangriffe Fortschritte.

In Italien wurden durch Stossgruppenunternehmen in einigen Abschnitten an der Front des Landkopfes von Nettuno unsere Stellungen verbessert. Die südlich Aprilia eingeschlossenen

feindlichen Kräfte wurden trotz verbesserten Widerstandes des Gegners auf engen Raum zusammengedrängt und über 400 Gefangene dabei eingebracht. Mehrere feindliche Entlastungsangriffe, die von starker Artillerie und Schiffsgeschützen unterstützt waren, brachen in unserem Abwehrfeuer zusammen.

Fernkampflinien bekämpfte mit guter Wirkung Ausladungen des Feindes im Raum von Nettuno und zwang mehrere Frachter zum Abbreiten.

An der Südfont scheiterten feindliche Angriffe nördöstlich Castellorte. Übersetzversuche des Gegners über den Gari wurden zerschlagen.

Von der übrigen Front werden keine besonderen Kampfhandlungen gemeldet. Gestern Mittag flog ein nordamerikanischer Bomberverband unter starkem Jagdschutz in südwestliches Gebiet ein. Durch die schlagartig einsetzende Abwehr unserer Luftverteidigungskräfte wurde der Feind an der Durchführung der beabsichtigten zusammengefassten Angriffe gehindert. 45 feindliche Flugzeuge, darunter 42 Bomber, wurden in Luftkämpfen oder von Flakartillerie vernichtet. Damit verlor der Feind nahezu die Hälfte der eingesetzten Bombenflugzeuge.

In der vergangenen Nacht warfen einige feindliche Störflugzeuge Bomben auf Orte in Westdeutschland.

Schwere deutsche Kampfverbände richteten einen weiteren wirkungsvollen Grossangriff gegen London, der ausgedehnte Brände und Zerstörungen in mehreren Londoner Stadtteilen verursachte.

Churchillov poklon Stalinu

Izpoved bankroterja - Brca njegovim dočerašnjim varovancem

Berlin, 23. febr. Churchillov govor pred spodnjo zbornico kaže na temeljni preokret angleškega položaja in angleškega stališča v zavezniškem taboru. Po trdovratnem molčanju, ki se ga je Churchill držal več mesecev, je sedaj spregovoril v kaj poniženem tonu. V njegovem govoru pogrčamo vsa samozavest, samodopadenje in cinično nadmočnost, ki so bili sicer za Churchilla tako svojstveni. Današnji Churchill je zelo previden v svojih izjavah in posebno znatilen je zanj njegov ponižen nastop na pram sovjetskemu zavezniku. Ves njegov govor je en sam globok poklon pred Kremljem. Churchill je storil vse, da bi Stalinu zagotovil svojo vdanost in podvrženost.

Šele te dni se je londonski »Daily Mail« poglubil v mišljenje, splošno razširjeno v Sovjetski Rusiji, da spadajo namreč k vojni tri reči, in sicer: ljudje, gradivo in potrpljenje. Ljudi dobavlja Sovjetska Rusija, gradivo Amerika, potrpljenje pa Angleži. Tudi Churchill se je nedavno slično izrazil. Sedaj pa se v tem svojem govoru nekoliko opravičuje in skuša dokazati, da Angleži nimajo zgolj potrpljenja, temveč prispevajo tudi žrtve. To je šlo na moskovski račun, od koder vendar prihajajo tako obupni kliči za drugo fronto. Namesto da bi po svoji navadi postavljali prognoze, je Churchill tokrat smatral za primernejše, podčrtati močno bojno silo nemških čet in svartiti pred utvoro, da je Nemčija pred zlomom. Istočasno pa je Churchill vsaj deloma priznal angleške izgube, da Sovjetom pokaže, da tudi Anglija daje svoj krvni davek za anglo-ameriško-boljševiško vojno.

Te Churchillove izjave o vojaškem položaju so v jasnem nasprotju s poročili angleške propagande in angleškega tiska. Medtem ko angleška agitacija ne utegne dovolj prikazati letalskega terorja kot velik uspeh, mora Churchill priznati, da je ta vojna akcija stala Anglijo 48.700 letalcev. To je brez dvoma visoka cena, ki bo angleško javnost presenetila in odstranila prenekatero zmotno. Navzile temu pa je podal Churchill novo izpoved k bombnemu strahovanju, ki ga je označil kot »temelj angleškega bojevanja«, in s katerim je, vsaj po njegovih trditvah, občutno razbremenil Sovjete. Na drugi strani pa mu očitno ni preveč dobro pri letalskem strahovanju, kajti le težko je mogel Churchill prikriti svoj strah pred nemškim protitudarcem. Vsekakor si je pa na jasnem, da Nemčija ne bo ostala Angliji ničesar dolžna.

Kar pa je imel angleški ministrski predsednik povedati k položaju na južnoitalijanskih bojiščih, je bilo vse drugo kot ohrabrujoče za Angleže. Sicer jih je še kar naprej skušal prepričati, da bodo Angloamerikanci nekega dne le vkorakali v Rim, vendar je priznal, da sta nemška bojna moč in nemški napadalni duh marsikaj zmedla v angloameriškem računu. Tudi Churchillova izjava, da je treba v bodočnosti pričakovati v Italiji trdo in težko borbo, pomeni za angleški narod kaj neprijetno presenečenje.

Najbolj značilna je v Churchillovih političnih izjavah brezpogojna poslušnost Anglije Stalinovemu diktatu. V njegovem govoru ni več nobene besede o tradicionalni angleški politiki ravnotežja, o omejitvi interesnih pogojev, pač pa Churchill potrjuje Kremlju, da Anglija brez ugovora priznava teheranski sporazum in prepustja Evropo boljševizmu. Kakšen preokret napravljamo, ko je Churchill menil, da se lahko stavi zahteve za angleški imperij! Danes velja tudi zanj zgolj še ena zahteva, zahteva Kremlja. Anglija hladnokrvno izroča svoje varovance boljševizmu pod nož. Tudi poljsko vprašanje za London ni več važno, je dal Churchill še enkrat jasno spoznati. Poljaki si bodo mogli pač malo kupiti za Churchillova zagotovila njegovih globokih simpatij, kajli takoj v prihodnjem stavku že hiti zagotavljati, da ima »veliko razumevanje za sovjetsko stališče«. Brezobzirno priznava sovjetsko pravico na varnost. Le sovjetske vojske lahko, tako pravi Churchill, osvobodijo Poljsko. Predokus te osvoboditve je že pokazal Katin. Kakor prepustja Churchill Sovjetom proste roke v poljskem vprašanju, tako prepustja tudi Kremlju odločitev o usodi baltskih in balkanskih narodov ter sploh vse Evrope.

Churchillova zagotovitev, da uporaba Atlantske listine ne pride za Nemčijo v poštev, pomeni popolno bankrotiranje. Ponovno se je izkazalo, da je bila Atlantska listina samo veliko slepilo, ki je bilo ustvarjeno zgolj za bedake, da bi jih preslepili o pravih angloameriških namerah. Če Atlantska listina ni uporabna za sovražnike, za koga naj bo potem porabna? Za prijatelja vendar nima nobenega smisla.

Če strnemo govor, moramo ugotoviti, da je tega, kar je bilo rečeno, zelo malo, da pa je bilo nasprotno mnogo zamočeno. Brez dvoma bi bil angleški narod rad kaj slišal o položaju na Tišem morju, ker je malo prej ameriški glavni stan priznal, da so bili veliki deli 7. angleške divizije v Burni uničeni. Tudi o Beveridgejevem načrtu in socialnem programu ni imel Churchill javnosti mnogo povedati. Raje je molčal.

Dasi Churchillov poslušni tisk kot običajno ploska k njegovemu govoru, vendar pa javnosti ni ostalo prikrito, da je Churchill tokrat, namesto da bi kot navadno plaval v upanjih, govoril zelo mnogo o nemški bojni moči, o angleških izgubah in težkih dneh, ki čakajo Angleže. Če so pa bili njegovi sovjetski prijatelji zadovoljni z njegovim zatrjevanjem, da je Anglija s svojim bombnim terorjem in boji v Italiji bistveno razbremenila vzhodno bojišče, se mora zaradi nujnih zahtev po drugi fronti zelo dvomiti. Tudi njegovi prijatelji z onstran Oceana ne bodo ravno preveč srečni, da Churchill pričakuje od njih večjega deleža pri bremenih vojne.

V enem pa vendar Churchill popolnoma soglaša s svojim prijateljem Rooseveltom. Oba namreč opozarjata na prezgodnji optimizem. S tem opozorilom je Churchill prišel svoj govor, in par ur za tem je Roosevelt izrazil na neki tiskovni konferenci priklon, da je to opozorilo svojega tovariša ob Temzi podčrtal in ponovil. Pač znak, da sta agitacija in resničnost v Angliji in Zedinjenih ameriških državah dva popolnoma nasprotna pojma.

Znova težak napad na London

**Nezmanjšana silovitost obrambnih bojov na vzhodu - Uspešni lastni napadi - Izboljšanje nemških položajev pri Nettunu
Nad 400 ujetnikov pri Apriliji - Skoraj polovica severnoameriškega bombniškega oddelka uničena**

Führerjev glavni stan, 24. febr. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na področju pri Krivem Rogu manjši boji kot v prejšnjih dneh, več sovjetskih sunkov smo odbili. Naš napad zapadno od Svenigorodka napreduje.

Vzhodno od Zaskova so se tudi večeraj izpolnili s posebno zagrizenostjo izvedeni boljševiški napadi, precej sovražnih oklepnikov smo uničili.

Pri Saslawu in na področju južno od Pripijetskih močvirij so lastni napadi uspešno potekali.

Južno od Berezine, severno od Rogacheva ter jugovzhodno od Vitebska se nadaljujejo obrambni boji z nezmanjšano silovitostjo. Naše čete so preprečile vse sovražnikove poizkuse, da bi prebil fronto, zajele krajevne vdore ali jih očistile ter so pri tem zadale sovražniku visoke človeške in stvarne izgube.

Med Ilmenskim in Peipskim jezerom so se na obeh straneh Dna in zapadno od železnice Pskov-Luga izjalovili sovjetski poskusi, da bi prebili naše odmakalne premike.

Na področju pri Narvi so boji zopet ožile. Lasten napad za odstranitev nekega vdornega mesta, nastalega prejšnjega dne, je napredoval vkljub močnim sovražnim protinapadom.

V Italiji smo s podjetji napadalnih čet izboljšali svoje postojanke na nekaterih odsekih bojišča ob nettunskem mostišču.

Južno od Aprilije obkoljene so-

vržnikove sile smo vkljub zagrizenemu sovražniškemu odporu stisnili na ozkem prostoru ter smo pri tem privedli preko 400 ujetnikov. Več sovražnih razbremenilnih napadov, ki so jih podpirali močni kopni in ladijski topovi, se je zrušilo v našem obrambnem ognju.

Daljnostrelno topništvo je z dobrim uspehom obstreljevalo sovražna izkrcovanja na področju pri Nettunu in je prisililo več tovornih ladij, da so se obrnile.

Na južnem bojišču so se izjalovili sovražniški napadi severovzhodno od Castellorta. Sovražnikove poizkuse, da bi prekorajili Gari, smo odbili.

Z ostalega bojišča ne poročajo o nikakih posebnih soopadih.

Včeraj popoldne je priletela severnoameriška bombniška skupina z močnim lovskim spremestvom nad južnomemško ozemlje. Bliskovita obramba naših protiletalskih obrambnih sil je preprečila sovražniku izvedbo nameranih stranskih napadov. V letalskih bojih ter s protiletalskim topništvom smo uničili 45 sovražniških letal, med njimi 42 bombnikov. S tem je izgubil sovražnik skoraj polovico svojega bombniškega oddelka.

V pretekli noči je vrlo nekaj sovražnih motilnih letal bombe na kraje v zapadni Nemčiji.

Oddelki težkih nemških bojnih letal so izvršili nov uspešen velenoad na London, ki je povzročil obširne požare in uničenje v raznih londonskih mestnih okrajih.

Hudi boji na nettunskem bojišču

Berlin, 24. febr. DNB. Na nettunskem mostišču je sovražnik izvedel 22. februarja več krajevnih napadov na področju južno od Aprilije. Ob tej priliki so nemške čete poleg tega, da so ujele enega častnika in devet mož, popolnoma uničile s podporo treh oklepnikov in težkega protitankovskega topa na motorizirani lafeti napadajočo sovražno četo. Pri čiščenju kotla južno od Aprilije jim je uspelo privedi novih 150 ujetnikov.

Zadnje dni so naletele nemške divizije na zelo močan angloameriški odpor. Sovražnik, ki se je upiral z vsemi sredstvi, je na cestnih križiščih zakopal tanke, s katerimi strelja na nemške vojske. Istočasno je še bolj ojačil svoj že več dni trajajoč topniški ogenj, s katerim bobna neprestano na nemške postojanke. Da bi si prihranila nepotrebne izgube, dočim je neka nemška divizija zakopala, dočim je neki drugi grenadirski diviziji uspelo, da je še napredovala ter da se

je bočno razširila proti vzhodu. V jutranji zori 19. februarja so porinili lovci sovražnika nazaj ter jim je uspelo stvoriti mostišče. Sovražnik je spoznal nevarnost tega sunka. Prišel je takoj z močnejšimi tankovskimi protinapadi, ki so prisilili nemške lovce, da so spet zapustili mostišče. Nekje drugje je uspelo sovražniku z desetiimi oklepniki vdreti v gozdno ozemlje, ki so ga prejšnji dan zavzeli nemški lovci. Osem tankov je bilo uničenih. K bojem dne 18. februarja še dodatno poročajo, da so nemške čete ujele več sto sovražnih vojakov ter uničile, oziroma poškodovale nadaljnjih osem oklepnikov, tako da je sovražnik dne 17. in 18. februarja izgubil na mostišču skupno 21 oklepnikov.

Nemška bojna letala so 22. februarja nadaljevala svoje napade na izkrcovanja v anzijski luk, kjer so povzročila obsežna uničenja in močne požare.

Na južnoitalijanskem bojišču je potekel dan brez posebnih dogodkov.

Veriga neprestanih letalskih bojov

Berlin, 24. febr. DNB. Ze tri dni ojačujejo Britanci in Severoamerikanci z močnimi bombniškimi oddelki svoje dnevene in nočne napade na Nemčijo. Pri tem je sovražnik očitno nameraval s svojimi številnimi letalskimi napadi izčrpati nemško obrambo.

To je bilo razvidno zlasti v torek podnevi, ko so severnoameriški bombniški oddelki istočasno z juga in zapada prileteli nad Nemčijo. Da se je ta nova britansko-severnoameriška taktika izjalovila, izhaja že iz dejstva, da so oddelki nemških lovskih in rušilnih letal, vključno s letalskim bojem prejšnjega dne, uničili skupno 119 sovražnih letal. Zlasti visoko je število sestreljenih štirimotornih bombnikov, ki znaša 95 letal.

V zavarovanje svojih bombniških skupin je sovražnik zaščitil z Velike Britanije letelce jate z močnim lovskim spremestvom. Temu pa ni uspelo preprečiti napadov nemških lovcev in rušilnih letal, ki so napadala predvsem štirimotorne bombnike. Z vedno novimi in smelnimi napadi so nemški napadalci prebili lovski obroč ter so uničevali v tesno strnjene formacije letelce bombnike.

Še pred nemško mejo so se tako na jugu kot na zapadu pričeli neprestani le-

talski boji, ki niso prav nič zaostajali za težkimi dnevnimi letalskimi boji 19. januarja. Pomagalo je tudi protiletalsko topništvo letalstva in vojne mornarice ter topništvo na lahkih pomorskih edinicah, ki se mu morajo Nemci zahvaliti, da so njihovi lovci in rušilci naleteli že na razbite formacije ameriških bombnikov ter so sovražniku tako lahko po težkih porazih v zadnjem času pripravili nov udarec. Predvsem moramo poudariti, da so se letalske obrambne sile v južni Nemčiji morale boriti še z neugodnim vremenom. Tudi nad srednjememskim področjem je bilo vreme za napadalec ugodnejše, kot za branilce.

Uspeh nemških lovskih in rušilnih oddelkov najjasneje dementira številne britanske agitacijske laži, ki pravijo, da so ojačeni napadi zavezniškega letalstva zelo oslabil nemško lovsko letalsko obrambo. Jasno je, da sovražnik v svojih poročilih poleg ostalih laži navaja tudi lažne številke o sestreljenih nemških letalih. Lahko ugotovimo, da so dejanske nemške izgube izredno majhne. Nemška protiletalska obramba je v zadnjih treh dneh znova dokazala, da ni le ohranila svoje dosedanje udarne moči, temveč, da jo je celo ojačila.

Šesti udarec na London

Berlin 23. febr. DNB. Kakor je bilo že sporočeno, je bil preteklo noč zadnji težak udarec nemškega letalstva proti Londonu. Ta nov napad je ponovni dokaz, da nemško letalstvo z naraščajočo močjo vodi bitko z Anglijo. V zadnjih desetih dneh so izvedle močne nemške bombniške jate štiri težke napade na angleško prestolnico, pri čemer se je učinek izkazal še močnejši kot pri prejšnjih napadih. Presenetljivo znamenje teh napadov je vsekakor mnogostranska taktika, ki se pri njih uporablja. Slišimo, da so poveljniki bombnih oddelkov razvijali pri teh napadih vedno nove napadalne načine in tako vedno znova zmedli angleško obrambo. Pri tem so izmenoma uporabljali tehniko vetrovne, spiralne tehnike, ki meri na središče, s čemer se da razločiti velika škoda na nekaterih vojnovih področjih Londona, linijska taktika ter tako imenovana taktika klina.

Dasi se večeraj napadi Londona s

približno enakimi silami kot pri prvih napadih, so bili vendar učinki po opazovanju nemških izvidnikov izredno močni. To pa posebno zaradi požarov v East Londonu.

Asmterdam 23. febr. O učinku nemškega letalskega napada na London v noči na sredo javlja Reuter: »Javljajo o stvarni škodi in izgubah med prebivalstvom.«

Fantazije Reuterjevega dopisnika

Berlin, 24. febr. Tukajšnji politični krogi se bolj zabavajo kakor jeze nad poročilom diplomatskega Reuterjevega dopisnika, v katerem trdi, da tičijo Nemci za poročilom iz Stockholma ali Zürich, v katerem se trdi, da so Nemci soglasni z izločitvijo Finske iz vojne in da bi svoje čete potegnili iz Finske brez nadaljnjeje, če bi Finsko zasedle ameriške, ne pa sovjetske čete.

Sovjetske bombe na Stockholm

Stockholm, 23. febr. V komentarjih stockholmskega tiska k sovjetskemu bombardiranju Stockholma se splošno vprašujejo, kako je bilo možno, da so sovjetski letalci odvrgli bombe na jasno razsvetljeno mesto. Morali bi vendar videti, da letijo nad nevarno državo, pravi »Stockholms Tidningen« in če so navzile temu odvrgli bombe, nimajo nikakega zagovora. Smo pred resno kršitvijo nevarnosti.

»Svenska Dagbladet« označuje to bombardiranje kot prav resno stvar. Pričakujejo, da bodo oblasti podvzele temeljito preiskavo in pristopile k učinkovitim ukrepom, da preprečijo ponovitev takega dejanja. Razumljivo je, da mora biti vložen močan protest tudi v Moskvi.

»Dagens Nyheter« prinaša komentar z ugotovitvijo, da »nič ne smatra tega bombardiranja za nameravan napad«. Vsekakor pa je ta dogodek resen in takšne zmotne vse ne smejo več dogoditi. Izključeno je, da bi bili letalci mislili, da je jasno osvetljeno Stockholm kako finsko mesto. Navzile temu je to težek primer zanikrnosti pri preletu velikega osvetljenega mesta.

Sovjeti groze Švedski

Helsinki, 23. febr. DNB. Lista »Ajan Saunta« in »Svenska Pressen« obravnava v uvodnih letalski napad na Stockholm. Le Sovjetska zveza, tako ugotavlja »Ajan Saunta«, je doslej v tej vojni kršila švedsko nevarnost in ni dvoma, da tudi ta ponovni konkretni primer nudi jasen dokaz, kako malo boljševiška Rusija spoštuje pojem nevarnosti. »Svenska Pressen« pa poudarja, da večerajšnji dogodek jasno kaže, kaj so Sovjeti s tem bombardiranjem nameravali. Hoteli so švedsko pač živo opozoriti na bližino sovjetskih oporišč.

Strahovalni napad na Zagreb

Zagreb 23. febr. Angloameriški letalci so izvedli večeraj strahovalni napad na Zagreb, pri čemer je bila težko zadeta neka cerkev. Med poškodovanimi objekti so neka cerkev ter franciskanski in dominikanski samostan, ki sta oba razrušena. Pri tem je bilo ubitih 8 dominikanskih menihov. Nadškof dr. Stepinac, ki je takoj po napadu prišel na prizorišče nesreče, je označil napad kot blazen zločin, ki ga bo pravičnost nekoč kaznovala.

Poglavnik ter številni ministri so v torek obiskali od bomb prizadete in se prepričali o njih hrabrem zdržanju.

Protisovjetska protestna zborovanja na Švedskem

Stockholm, 24. febr. Za petek določena skupščina švedske socialistične stranke se bo, kot poroča »Folkets Dagbladet«, razvila v protestno zborovanje proti sovjetsko-ruskemu strahovalnemu napadu na Stockholm. List poziva k čim večji udeležbi na tem protestnem zborovanju proti boljševiški terorju.

Kratka poročila

Bruselj 23. febr. Vojno sodišče je obsodilo na smrt žida Aleksandra Livchitza iz Bruslja, ker se je udeležil številnih atentatov na vojake in člane obnovitvenega pokreta v zimi leta 1942 do njegove aretacije v juniju leta 1943. Livchitz se je udeležil tudi več sabotažnih dejanj.

Stockholm, 23. febr. Reuter javlja iz Washingtona: Predsednik Roosevelt je objavil, da mu je sovjetski poslanik Gromiko, ki je v torek obiskal Belo hišo, izročil Stalinovo osebno pismo. Predsednik Roosevelt je odklonil navdobo točnejše vsebine pisma.

Berlin, 24. febr. Na zapadnem Balkanu so izgubile komunistične tolpe 17. februarja na področju ene same armade 315 mrtvih in mnogo ujetnikov. Predalo se je tudi precej prisilnih mobilizirancev. Zaplenjenega je bilo mnogo težkega in lahkega potohnega orožja. 38 čolnov je bilo uničenih, eno sovražnikovo lovsko bombno letalo pa sestreljeno.

Budimpešta. V torek je bila ob udeležbi vseh vladnih članov pod predsedstvom ministrskega predsednika seja ministrskega sveta, ki je trajala do poznih večernih ur.

Berlin. Obžalovanje, ki ga je izrazil Churchill v svojem večeršnjem govoru o domnevnih zapletenih in angleškem interesom neprijetnih razmerah na Balkanu, in to posebno v bivši Jugoslaviji in Grčiji, zveni kakor izjavljajo v Berlinu, kaj značilno iz ust zastopnika tiste velesile, ki je s svojo politiko potegnila narode Balkana v vojno in s tem povzročila razmere, zaradi katerih morajo ravno ti narodi v prvi vrsti trpeti.

Stockholm. DNB. K dejstvu, da je bila zapora petroleja proti Španiji podaljšana še za mesec dni in da bodo baje sledile še nadaljnje gospodarske sankcije proti Španiji, poroča »Stockholms Tidningen« iz New Yorka, da so v tamošnjih dobro poučenih krogih mnenja, da je sedaj vezel Washington v roke pobudo glede postopanja s Španijo. Washington še vedno vztraja na brezpogojni kapitulaciji Španije.

Komunizem na Primorskem

V Gorici, konec februarja.

Vedno bolj očito kaže komunizem na Primorskem in Goriskem svoj pravi obraz. Doim je še ob koncu preteklega leta za-trjeval svojo narodno usmerjenost, da bi na ta način čimbolj pognal korenine med zavednim ljudstvom. Sedaj ne skriva več svoje barve in se ljudem že prikazuje takšen, kakršen v resnici je. Iz agitacijske literature, ki jo izdaja OF na Primorskem, vedno bolj stopa v ospredje odkrita propaganda za komunizem in za vse tisto, kar je s njim v neposredni ali posredni zvezi. Komunistično vodstvo misli, da je svojo organizacijsko mrežo že toliko razpredlo, da se ne boji več priti z resnico na dan. Kolodvorja komunizma na Primorskem, ljubljanski jud Aleksej Bebler, ki je zasnovatelj vse komunistične akcije na Primorskem in Goriskem, je s tipično judovsko rafiniranostjo ter s okrutno naštartnostjo organiziral komunistično četo — VOS — in napovedal klane. Pred začetkom Primorsko so začele padati pod krogla čete prve žrtve. Dne 30. novembra 1943 so četniki morili ubili dr. Emila Petriča pred njegovim stanovanjem v Vipavi. Še prej, 5. novembra istega leta, je četa izvršila pokol nad petnajstimi drugimi Slovenci, med katerimi so trije duhovniki: župnik Supina ter kaplana Piščanca in Sluge. Ker so se zaradi tega pokolja komunisti takrat še zbal javnega mnenja, so ga razglasili šele zadnji čas. To so seveda le umori, ki jih komunisti javno priznavajo in opravčujejo. Ne štejemo pa sem velikega števila iz zasede pobitih Slovencev ter pometanih v kraške jame ali v nepristopne gozdove. O teh komunisti molče, a ljudstvo je o njih dobro poučeno.

Tako je komunizem na Primorskem in Goriskem prišel do tiste stopnje razvoja, kakor v Ljubljanski pokrajini na spomlad leta 1942. Razlika je v tem, da Ljubljanska pokrajina ni imela, vsaj v neposredni bližini ne, primera, po katerem bi mogla spoznati resnične namene Osvobodilne fronte. Primorska in Goriska pa ga imata: Ljubljanska pokrajina jima je najboljši in živ dokaz, kako se bo utegnil komunizem razviti tudi v njuni deželi. Velika odgovornost leži predvsem na primorskih intelektualcih in drugih pomembnih močeh, ki morejo in morajo s svojim zadržanjem in delovanjem vplivati na mišljenje ljudstva. Res je sicer, da se splošne razmere na Primorskem in Goriskem ne morejo v vsakem pogledu primerjati z razmerami, ki so vladale v Ljubljanski pokrajini leta 1942. In naprej. Toda nikakor ni opravičljivo, da stoji velik del veljavnih plasti na Primorskem in Goriskem ob strani, kakor da ne bi imele z usodo svojih rojakov nič skupnega in kakor da se jih trpljenje ljudstva ne bi nič tika. Kakor v Ljubljanski pokrajini, tako mora tudi za nas na Primorskem in Goriskem veljati načelo: iz ljudstva samega mora priti odpor, iz ljudstva samega mora priti rešitev pred zločinom komunizma. Vsak si je svoje sreče sam kovač. Če bodo ljudje stali ob strani in prekrizali rok gledali na početje komunizma, jim ne more nihče pomagati. Tudi se komunizem ne da zatreti z golim razpravljanjem ali opredeljevanjem, temveč z dejanjem, in to na tisti način, kot se nam nudi. Ne moremo in ne smemo reči, da ne bi imeli Primorska in Goriska dovolj možnosti, da se postavita v odpor proti komunizmu in razbijeta njegovo razkrajalno silo. Treba je le stvarnega mišljenja in dejavne vneme.

Izgovor, ki ga nekateri navajajo ob teh mislih, da bo namreč začelo padati še več žrtev, je gol solizem in le voda na mlin komunističnim načrtom. Vsaka borba prinaša žrtve. Toda če te borbe ne bo, bo žrtev neprimerno več.

Primorska in Goriska sta sedaj na resničnem razpotju: ali stali ob strani in mirno gledati vedno bolj naraščajoči teror komunizma, ali pa se zavzeti svoje narodne dolžnosti ter napovedati mednarodnemu in protinacionalnemu zločinu neizprosno boj.

V »Mejaših«

boste brali, kako so Indijanci ljubili svojo zemljo, svoj rod, kako so umirali za svobodo in prostost. Posebno lepe bodo slike, ki bodo knjigi v bogat okras.

Komunisti more duhovščino na Primorskem

Umor župnika Supina, kaplana Piščanca in Sluge ter 13 drugih primorskih Slovencev

Gorica, 25. februarja.

Kakor smo že poročali, so komunistični banditi umorili kaplana Piščanca in Slugo. Sedaj so komunisti na Primorskem izdali razglas, v katerem pravijo, da so likvidirali 15 ljudi, med njimi že omenjena dva kaplana ter župnika Supina. Vsi ti so bili umorjeni 5. novembra 1943, to-

rej ravno v tistem času, ko so komunisti poudarjali, da ne morijo nobenega duhovnika in da niso proti veri in proti duhovščini. Umor so razglasili šele sedaj, ko mislijo, da imajo večje simpatije za seboj.

Tako se sedaj tudi na Primorskem komunisti vedno bolj razgaljajo v svojem zločinu. Na drugi strani pa komunistična propaganda neutrudno

širi laži o izmišljenih grozodejstvih domobrancev. Seveda bo imela takšna propaganda tudi primeren konec, kakor ga je imela v Ljubljanski pokrajini. Treba pa je, da ljudstvo samo čimprej spozna vse zahrbtnost laži in vse zločinstvo komunizma ter si na ta način prihrani nadaljnje žrtve, ki bodo še sledile, če ljudje ne spregledajo komunistične igre.

Ob pogrebu profesorja dr. Janeza Zoreta

Poslovilne besede škofa dr. Gregorija Rožmana na grobu

Preden položimo v skoraj dvajsetletni boleznj izmučeno truplo profesorja dr. Janeza Evangelista Zoreta v blagoslovljeno zemljo, kjer bo počivalo v upanju na čisto nezasluzeno in častljivo vstajenje — kakor pravi v svoji oporoki iz l. 1920 — me sila hvalenost, da pošljem njegovi duši tja pred obličje božje iskreno željo: »V Bogu bodi tvoje plačilo zelo veliko« (Gen 13, 1). Zahvalo sem dolžan pokojnemu sobratu, a ne zato, ker sem bil na njegov predlog pozvan na novostanovljeno teološko fakulteto v Ljubljani, kajti pretežko breme križa me je tu čakalo — neminljivo zahvalo sem dolžan jaz, ste dolžni Vi, sobratje njegovi v svetem mašniškem posvečenju in ves slovenski narod za njegovo dolgoletno žrtvo v trpljenju in boleznj.

Dr. Janez Zore je bil od Boga bogato obdarjen z vsemi telesnimi in duševnimi darovi, ki so ga usposabljali za najodličnejše in najodgovornejše cerkvene službe med svojim narodom. Z neumorno pridnostjo in vestno delavnostjo je podvojil talente, ki mu jih je izročil Gospod. In z veseljem je delal, študiral, predaval in pisal spretno, prijetno in temeljito. Kdo bi se čutil, če so mu napovedali — po človeško rečeno — visoka mesta in sijajno bodočnost. Vse je kazalo, da ga je Gospod, ki ga je obdaroval z bogatimi darovi duha in duhovnosti, namenil da ga postavi na svetilnik.

Res ga je Gospod namenil za visoko mesto in mu odredil — po božje sojeno — odlično službo v svojem mišičnem telesu. Ni ga pa postavil na svetilnik, marveč položil ga je na žrtvenik, da v dolgem trpljenju izgreva in z vonjem svojih heroičnih kreposti razveseljuje nebesa in vzpodbuja svoje sobratje in vernike.

Kakor je Bog Jobu korak za korakom odzema vse, da je bil nazadnje neobojen kup bede na kupu gnaj, tako je jemal pokojnemu profesorju zmožnost za zmožnostjo, dokler ni bil neobojen kot otrok. Najprej mu je vzel glas, da ni mogel več predavati, potem je odpovedal ud za ud, da se končno sam ni mogel več premakniti. Ostal mu je pa duh še svez in delaven. Bral je še lahko in pomale študiral. Pa je božja roka tudi tu vmes posegla. Sam že ni mogel več brati, poslušal je še in sledil čitajočemu. Pa tudi to mu je Bog vzel, da je moral duh mirovati tiho poglavljen v neumljive sklepe neskončne božje modrosti in ljubezni. Težje je pač gotovo čutil to žrtvo duha kot ohromelost svojih udov — on, učen profesor, navdušen učitelj, učenjak, ki je obvladal toliko jezikov, da je mogel svojega duha bogatiti iz znanstvenih zakladov vseh kulturnih narodov sveta, je moral nepremično žediti, čakati na vsako najmanjšo potrebo in svojim mislim nagajati popolno mirovanje.

Po ni potožil, prav nikdar se ni pritoževal. Oj, čutil je pač vso težo žrtve, čutil vedno, a dajal heroičen zgled potrpežljivosti in vdanosti v božjo voljo. Kolikokrat je ponavljal: »Volja božja je sicer težka, a sveta in se tam skoval nam vse, zlasti trpetim, zveličavno geslo. Težka je bila zanj izpovedna božje volje, a ker je sveta ta volja, jo je hotel vdano in zvesto izpolniti, v tem je bil namen, smoter in vrednost njegovega življenja. Druge je Bog od-

ložil za delo, da se pred očmi ljudi udejstvujejo in za to hvalo in priznanje zanjejo — njega je Bog določil, da skrit, nepoznan trpi dan in noč in s trpljenjem gradi božje kraljestvo.

Nekoč sem papeža Pija XI. v avdienci prosil za poseben blagoslov bolnemu profesorju. Pri tem sem natančno opisal njegovo dolgo in teko trpljenje. In papež mi je dejal: Da, dajem mu prav poseben blagoslov, naj svoje trpljenje daruje tudi za nas in za vso Cerkev. V dolgih boleznih trpeti udje so na telesu Cerkve nenadomestljivi; več store za rast božjega kraljestva kakor mnogi zdravi, ki pre malo mislijo na nadnaravno zvezo z Bogom. Ko sem mu to sporočil, je bil vesel in hvaležen in je pristavil: »Darujem, kar trpim, za Cerkev, za papeža, a najprej za ljubljansko škofijo.

Zdaj je ugasnil ta žrtvenik, prenehal je izžarevati vonj heroične potrpežljivosti in vdanosti v voljo božjo. Če je bil trpeti naš sobrat po papeževi besedi nenadomestljiv ud na mišičnem telesu Kristusovemu, je nastala v telesu naše škofije in našega naroda vrzel, ki se bo kmalu bolešno čutila. Nimamo sicer vpogleda v božje knjige življenja, a kdo ve, če ni bolniška postelja in bolniški stol gospoda profesorja bila tista točka v Ljubljani, na katero se je Bog z veseljem oziral in tudi zaradi njega doslej našemu mestu prizanesel. Zdaj je izgorel — in kaj bomo namesto njega na žrtvenik položili? Sebel Vsi njegovi sobratje skupaj darujemo svoje težave, odpovedi in vsakdanje neprijetnosti Bogu v isti namen kot pokojni — za škofijo, za svoj narod, za papeža in vso Cerkev, da bomo vsi skupaj vsaj nekoliko nadomestili, kar je doslej on sam dan in noč Bogu daroval.

Če bi Slovenci v svoji skromnosti ne bili toliko plašni, bi rekli, da danes pokopavamo svetnika, pa vsaj to rečimo, da nas je s svojim zgledom še bolj temeljito in bolj razumljivo učil kot s svojimi predavanji in spisi, in vzemimo za spomin od njegovega groba s seboj v življenje njegov izrek: Volja božja je sicer trda, a sveta. Ti, Gospod, pravični Sodnik, pa mu, tako prosimo in upamo, za trdoto svoje svetle volje v tem življenju povrni z vso sladkostjo blaženega gledanja svojega svetega obličja in milostljivo uslišuj njegove prošnje, ki ti jih bo daroval v iste namene kot prej svoje dolgo trpljenje. R. L. p.

Ljubljana 24. februarja.

Včeraj popoldne ob 3 se je na Zahal posloviša od svojega sobrata duhovščina, od zaslužnega profesorja slovenske univerze, od generalnega prefekta zavoda svetega Stanislava. Pogrebne molitve je opravil prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman ob asistenci stolnih kanonikov Ivana Gogala in Jožeta Šimenca. Po molitvah na Zahal je stopil na oder Prevzvišeni in se v toplih besedah poslovil v imenu vseh sobratov od pokojnega profesorja — slovenskega trpina-Joba. Po žalostnih Galusa-Petelina: »Glejte, kako umira pravičnik — je spreved krenil proti pokopališču.

Univerzo je zastopal na pogrebu gospod rektor Milko Kos, profesorski zbor teološke fakultete in zastopniki ostalih. Za pogrebom je šla skoraj vsa ljubljanska duhovščina, skupina usmiljenk in

Protikomunistično predavanje v Zalogu

Zalog, 22. febr.

S protikomunistični predavanji smo začeli tudi v Zalogu. Prvo predavanje je imel dne 21. febr. g. Erjavce Maks, železniški uslužbenec iz Ljubljane, ki je v zgoščen obliki podal zločinsko delovanje komunizma pri nas. Predavanje je bilo od strani delavcev in nameščencev z zadovoljstvom in odobravanjem vzeto na znanje. Udeležilo se ga je vse delavstvo in nameščentvo, ki je zaposleno na zaloškem kolodvoru. Bilo je navzočih več kot 200 poslušalcev.

Otroci so gasili šolo

Ig, 24. februarja.

Pred nedavnimi so komunisti na Igu zažgali šolo. Ko je prišlo na Ig 7 komunistov z naročilom, da morajo požgati šolo, je med ljudmi kar zavrelo. Moških ni bilo mnogo doma, zato so pa ženske tem bolj protestirale proti zločinski nameri. Padali so vzkliki, kakor: »Saj je niste vi zidali in postavili! — »Kam bodo pa hodili otroci v šolo, ali mislite, da pod vaški kozolec? Vstran se spravite! Toda kljub velikemu ogorčenju žensk so komunisti šolo le zažgali. Prvič jim je to spodelovalo, ker so ženske požar takoj pogasile, čim so se komunisti odstranili. Ko so pa komunisti opazili, da se ogenj ni razširil, so se vrnili in začeli znova. Ženske so znova šle gasiti. Komunisti so jih tedaj z orožjem napadli. Ženske pa se niso vdale, temveč so zbrale otroke in jih poslane gasiti. Otroci so z veseljem gasili in nosili vodo prav do pozne ure ponoči. Ko so končno tudi te komunisti podili v stran, so jim otroci odgovarjali, da ne bodo hodili v šolo pod kozolec. Dovolj jasno znamenje, kakšno kulturno poslanstvo si je privzela OF in kako je zapisana v očeh ljudstva!

Jožef Fišter — nova žrtev komunistov

Novo mesto, 22. febr.

Vas Karteljevo v mirnopski občini je slovila daleč na okoli kot ena najbolj zagriženih ofarskih vas. Do nedavnega ni bilo iz te vasi nobenega domobranca, končno pa kljub silnemu teroru in salanski propagandi ljudje le spregledujejo in

jih je točasno že 8 v domobranskih vrstah. Med prvimi se je prijavil b. b. komunist dijak Fišter Stanko. To pa komunistom ni šlo v računo. Zato so očeta Jožefa s silo mobilizirali v soboto, 8. januarja, letos. Kot zaveden slovenski mož ni mogel strpeti pri banditih in je po 6 dneh pobegnul. Komunisti so ga iskali in ker ga niso našli, so družino pisмено obvestili, da jo izselijo v Novo mesto, če se moč tekom 24 ur

šolskih sester, gojenici zavoda sv. Stanislava in Marijanišča. Pokojnega profesorja so položili k počitku med njegove sobrate pri nagrobniku nadškofa Jegliča.

Naj se v Bogu odpočije izmučeno telo slovenskega Joba in doživi povečanje na poslednji dan!

ne javi komunistični komandi. Mož je bil doma skrit, trpel, jokal in pričakoval najhujšega. Slutnja ga ni varala. Dne 16. januarja banditi obkolijo hišo in napovedo vse družini izselitev. Dali so ji samo pol ure odloga. S seboj niso smeli vzeti ničesar. V temni noči morajo iz domače rojstne hiše bežati pred domačimi Herodi. Ker ponoči niso mogli čez blok v Novo mesto, so v Bršljino pri neki hiši potkali na okno, povedali dejanski položaj in prosili za prenočišče. Pa brezsrčni gospodar ni imel sočutja z izgnano družino in jo odslavljal z izgovorom, da nima prostora v hiši... Tako so morali brezdomci — mati in petero nedolžnih otrok — prenočiti pod kozolecem, pokriti z ajdovo slamo. Vsi premraženi so v prvih jutranjih urah prisneli kot izgnanci v Novo mesto. Medtem so pa banditi Fišterovo hišo popolnoma oplenili. Oče se je skrivaj. Računal je še vedno na svoje sosedo, da ga bodo vzeli v zaščito, pa so ga ravno ti izdali v smrt. Okrog 3 zjutraj je prišel banditom v roke. Zvezanega so vodili od St. Jurja do Kamenja in zopet nazaj, od Poncija do Pilata, pa pri krivičnih sodnikih ni našel milosti. Po večdnem zasliševanju so dne 21. januarja likvidirali moža, odločnega in zavednega Slovence, ki ni imel druge krivde na sebi, kakor te, da ni hotel med bandite. Pokoj njegovi duši, užalošeni družini pa iskreno sožalje!

SPORT

Rezultati italijanskega nogometnega prvenstva

AS Roma—Vittorio del Fuoco 2:0, FC Milano—Varese 0:0 Atalanta—Ambrosiana 5:2, Brescia—Cremona 0:0, Pro Patria—Fañulla 0:0, Genova—Biellesse 1:2, Alessandria—FC Torino 0:4, Juventus Torino—Liguria 4:3, Novara—Asti 1:0, Casale—Cuneo 1:1.

Poraz favorita Triestine v Vidmu

V nedeljskih srečanjih jadranske skupine so bile odigrane sledeče tekme: Udine—Triestina 2:1, kar predstavlja precejšnje presenečenje, ker so smatrali Triestino za visokega favorita v domačem tekmovališu. San Giusto—Ponizana 1:0, Ampelea—Cormonese 4:1, Gorica—Monfalcone 1:1. V nedeljo se tekmovalje nadaljuje in bo prva polovica tekmovalja zaključena.

Z Goriškega

Drva se ne bodo več dobila v prosti trgovini, temveč le na izkaznice. Cena bo 65 lir za kvintal. Kdor bo hotel imeti zagana drva, bo moral doneti štiri lire za kvintal. Vse zaloge drva je treba priložiti pokrajinskemu gospodarskemu svetu. Prepovedano je vsako izvažanje drva iz goriške pokrajine.

Praviša so ukradli nosetnik, desipou Ipavec v Semoasu. Prišli so počinjati ponoči in ga odnesli ne da bi kdo opazil. Zival je tehtala več kot sto kilogramov. Vsakdo si lahko predstavlja izgubo, ki je zadala skrbnega živinorejca.

Duhovniški vesti. G. Oskar Kodol, župnik v Kedu, je začasno postal drugi kaplan v Tolminu. V Kedu pa bo kot njegov namestnik pastirval g. Evžen Ošgnach. G. Stanko Zerial je imenovan za začasnega kaplana v sirotišni Contavalle v Gorici. G. Anton Rutar, župnik v Pevmi, bo upravljal tudi Podsahtin in Šentmaver. — Razbojniki so ubili št. Lada Piščanca in Josipa Slugo, oba kaplana v Cerkmem.

Z Reke

Posebna dovoljenja za avtomobilski promet bodo morali imeti vsi avtomobili od 20. t. m. naprej na Reki. Od tedaj naprej ne bo smel noben avto mimo bloka, če ne bo imel dovolilnice v redu. Od 21. naprej bodo začeli s kontrolo motornih vozil. Vozila, ki ne bodo odgovarjala predpisom, bodo zaplenjena. Kdor bo imel dovoljenje za vožnjo, pa bi rad odpotoval iz območja province, bo moral prositi za posebno propustnico. Vse stare znake je treba z avtomobilskih šip odstraniti.

V vsako hišo »SVET«

Izraelove mreže nad svetom

V Kahuu sedi bankir poleg malega kramarja, tovarnar zraven voditelja delavskega gibanja. V njem se rešujejo vsi spori in vse zadeve. Člani kahuah morajo nadzirati ostale člane v privatnem življenju. V kahuu se odloča o usodi dežele.

Popolnoma slični so kahuu sovjeti v Rusiji. Vpeljali so ta sistem Judje ter mu nadeli slovanske ime. Brez preizkušene sistema v kahuu oziroma »sovjetu« bi Judje ne mogli v tako kratkem času obvladati cele Rusije.

Vlado nad kahalom predstavljajo eksilarh in trije modreci, vsi v New-Yorku. Parlament obstoji iz 300 članov, iz takozvanega sanhedrina.

Ocena sovražnika, nejudovskega sveta.

Jud je moral dobro premisliti, kako bo s svojim neznanim številom zavojeval ostalih 99 odstotkov človeštva. Dobro si je moral ogledati trdnjavo, oceniti vse slabosti človeštva, ki bi mu mogle pri izvajanju načrta koristiti, na drugi strani pa pregledati vse, kar bi ga moglo ovirati. Če smo uvodoma naštevali ogromno bogastvo Judov ter njih vpliv na politično, gospodarsko in kulturno življenje vseh narodov z malimi izjemami, tedaj smo storili to zato, da predočimo, kako je Jud

res razumen, dober psiholog, neprekošljiv finančni strokovnjak in torej avtoriteta, čigar sodba ni navadno govorčenje.

Sionski protokoli takole ocenjujejo svoje nasprotnike:

»Treba je vedno upoštevati, da je več ljudi s slabimi nagoni kot ljudi z dobrimi lastnostmi. Zato dosežemo v državni upravi mnogo več z nasiljem in brezobzirnostjo kot pa z znanstvenimi razpravami. Vsakdo stremi po oblasti in bi rad postal diktator, če bi le mogel...« (I/1).

»Ljudstvo v množici ali množični človek se dá voditi od plitvih plasti praznovanja, navad ali čustvenih nagonov ter ima nagnjenost do cepcljenja v stranke. Vsaka odločitev množice zavisi od slučajne ali inscenirane večine, ki vodi potem ob nepoznavanju globljih in skritih sil političnega življenja samo do brezumnih sklepov, ki imajo za posledico anarhijo. Če hočemo izvesti primeren akcijski načrt, tedaj moramo upoštevati prostost, kolebavost in nestalnost množice, njeno nemožnost razumeti in spoštovati lastno življenjske pogoje, lastno blagostanje. Treba je vedeti, da je množica slepa in nespametna, nerazodna, ki prisluškuje sedaj na levo, sedaj na desno. Če slepec pade v vodo, oba v jamo padeta; prav tako posamezniki iz množice: Naj bodo še tako pametni, ako ne razumejo ničesar o politiki, ne morejo nastopati kot

voditelji množice, ne da bi s tem ugonobili čleaga naroda« (I/11).

Množica je barbar, ki izraža svoje barbarstvo ob vsaki priliki. Komaj dobi množica v svoje roke svobodo, jo kmalu sprevrže v anarhijo, ki je sama po sebi najvišja stopnja barbarstva...« (I/14).

»Vedno smo vplivali na najbolj občutljive strani človeka, na spekulacijo, požrešnost, kakor tudi na to, da človek ne more nikoli zadostiti vsem svojim materialnim potrebam. Ze vsaka posameznika od naštetih slabih lastnosti bi zadostovala, da uniči vsako iniciativo in da stavi na razpolago voljo naroda onemu, ki ume kupiti njegove sile« (I/22).

»Kakšno obliko vladavine je mogoče dati narodom, pri katerih je vse podkupljivo, kjer se doseže bogastvo po večini le z goljufijami, kjer vlada razbrzdano, kjer se vzdržuje poštenost samo s strogi kazenski odredbami, ne pa s prostovoljno sprejetimi načeli, kjer so kozmopolitska prepričanja zatrla čut do domovine in do vere?« (V/1).

»Le kako bi mogli spoznati narodi dejansko stanje stvari, ko pa gre njih predstavniki predvsem za veseljačenje. V vseh časih so sprejemali narodi in posamezne osebe besede za dejstva. Bili so zadovoljni z nečim navideznim in so le redkokdaj pazili na to, če sledi obljubi tudi njih izpolnitev« (V/8).

Na drugi strani priznavajo tudi dobre strani in vrline nejudov, kot sledi: »Dragocene lastnosti narodov, odkritosrčnost in poštenost so v politiki škodljive lastnosti ter vodijo v pogubo bolj zanesljivo kot največji sovražnik. Naj le imajo države

nejudov take lastnosti, mi jim ne smemo slediti.«

Največja ovira za judovske posle in njih cilje za dosego nadvlade nad svetom je bilo javno mnenje krščanskih narodov, njih naziranje o dobrem in slabem. Vladala je avtoriteta, spoštovanje do Boga in njegovih zapovedi, do Cerkve in duhovščine, do staršev in predstojnikov, učiteljev in starejših mož. Svoj pomen in veljavo so imele tudi še besede kot prisega, resnica, poštenje, pravičnost, hvalenost, dana beseda in podobno. O tem pišejo protokoli sami sledeče:

»Najbolj zanesljiva opora vsake vladavine je neomaršeno njene avtoritete... kot da bi bila od Boga.«

Judovska armada.

Generalni štab judovstva je sedaj v New-Yorku. Za načrt je samo malo izbrano število Judov. Nekateri vedo samo za del, drugi dobivajo samo povelja.

Armado Judov delimo na dva dela, na bogate in revne Jude, na težke kapitaliste in proletarce-revolucionarje. Revni Jud dela revolucijo in razdira, da pride na stopnjo bogatega. Če se mu posel ne posreči, ima vsaj zaslužek bogati Jud, bankir, ki bo oderuško posojal denar za vzpostavlo porušenega. Tako in samo tako bi mogli razumeti tudi brezumni rušenje naših kmečkih domov, šol, železniških postaj in javnih naprav, ki se rušijo ne zaradi kakih strateških ali taktičnih potreb, temveč samo zaradi rušenja. Ali kot pravi dr. Herzl: »Če padamo, postajamo oficirji revolucionarne stranke. Če se dvigamo, se dviga strašna moč našega denarja.«

Jud sam pa ne bi mogel dosti opraviti. Niti bogat Jud na eni strani, niti revni Jud na drugi strani. Prepoznali bi ju ter porazili. Zato se vsak izmed njih skriva, maskira in pošilja v boj druge ljudi, nejudje. Bogati Jud si je izbral svojo armado pomagati, to so masoni, revni Jud pa se je zasidral med revnimi sloji ter organiziral mednarodno komunistično organizacijo.

Prostozidarji.

Kot ostali stanovi so imeli v srednjem veku tudi zidarji svoje stanovske, zidarske organizacije. V Angliji je prišlo ljudem na misel, da bi sprejemali v to organizacijo tudi nezidarje, oni naj bi zidali vsaj idejno, če ne fizično. Te ideje in same organizacije zidarjev so se polastili v letu 1717. Judje ter polagoma vse vpregli v svoje delo. Izvedli so organizacijo prostozidarstva ter ga razpredli po vsem svetu. Tem organizacijam ni bilo nikdar mogoče priti do dna, ni bilo mogoče dognati, kdo je njih dejanski vodja in kje se dajejo končna navodila. Zaman so se trudili vplivati viadjarji, ki so bili sami člani masonskih lož, da bi to dognali (n. pr. Friderik Veliki). V tem pogledu nam pojasnijo sionski protokoli marsikaj. Glavna zasluga prostozidarstva je, da so Judje že tako daleč izvedli ta načrt. Eden prvih korakov do uspeha je bilo svobododomilstvo... Takole pišejo protokoli: »Mi sedimo kot poveljniki vseh svojih armad na vodilnem mestu. Upravljamo s pomočjo nepremagljivih sil volje, ki smo jo s pomočjo nekdanj tako močne stranke (liberalizma) izločili in jo naredili nam polnožnost« (IX/4).

Pomoč pri nabavi serij poštne znamk

Poštne znamke Ljubljanske pokrajine so zbujaše med prebivalstvom ogromno zanimanje že več tednov in tudi mesecev, še preden so prišle na okence poštne uradov. Tudi ljudje, ki poštne znamk nikdar niso zbirali, so si jih hoteli zagotoviti vsaj nekaj za spomin. Zato se je zlasti javno in zasebno uslužbenstvo še lansko leto začelo obračati z vprašanji in prošnjami na pošto direktno, še posebno pa na samega gospoda direktorja, naj bi jim bila rezervirana vsaj po ena serija poštne znamk. Nekatere ustanove so pokrenile hvalavredno prizadevanje za nabavo poštne znamk, ker so tudi poštne znamke cenile za močnega činitelja pri utrjevanju kredita Ljubljanske pokrajine pred vsem svetom. Kolikor je bilo mogoče, je bilo prosilcem ustrezno, seveda pa ni bilo mogoče upoštevati prošnji, ki so bile napisane šele tedaj, ko so znamke izšle. Vsaka subskripcija je namreč mogoča samo toliko časa, dokler n. pr. subskripirana knjiga ne izide, saj je namreč subskripcija samo izraz zaupanja v vrednost tiste knjige, ki se ni izšla ter interesentje še ne poznajo njene notranje vrednosti. Enako je seveda pri poštne znamkah, ki jih ljubitelji subskripirajo tudi po drugih deželah ter a subskripcijo izkazujejo zaupanje v tisto znamko, čeprav pri tem tvegajo morebitno izgubo. Skratka, sleherni

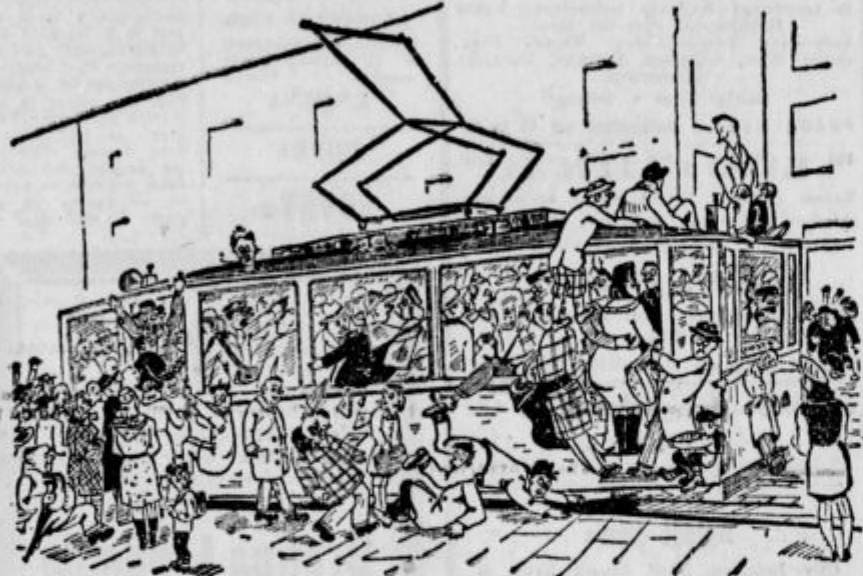
subskripcija ugasne s pojavom subskripiranega predmeta na trgu. Zamudniki naj samo pomislijo, da tudi srečnik mogoče več kupiti, ko so številke že vlecene.

Nekatere ustanove so pa šle še dalje z dobrim namenom, da bi jim bolj utrdile vrednost poštne znamk in s tem tudi kredit naše domovine ter zato čim večjemu številu svojega uslužbenstva omogočile nabavo popolnih stavkov poštne znamk. Ko so dobile sporočilo o uspešni subskripciji, so uslužbenstvu kreditirale za poštne znamke potrebno vsoto, sedaj bodo pa znamke shranile, dokler jih uslužbenstvo ne plača v obrokih. Medtem se bo cena poštne znamkam ustalila na višini večkratne nominalne vrednosti in uslužbenstvo, ki bi hotelo znamke odstopiti drugemu, bo imelo prav občutno korist, ki bo vsakemu uslužbencu v sedanjem času prav mnogo zalegla. Skromno plačano uslužbenstvo pri taki ureditvi tudi ne bo prišlo v skuhnjo, da bi se dalo v stiski zapeljati od spekulativnih in jim odstopilo znamke napol zastoji. Tudi sedaj je še čas, da najraznovrstnejše ustanove svoje uslužbenstvu pomagajo držati dolžne znamke, če vodstva uslužbenstvu povrnejo vsaj del stroškov ter znamke toliko časa deponirajo, dokler ne bodo plačane na obroke in dobile visoko vrednost.

Križi in težave ljubljanske cestne železnice

Kaj bi se pisali, kaj bi se govorili, kaj bi se pritoževali ko pa vemo, da je v vojnih časih treba potrpeti. To pravi vsi, ki ob šestih zvečer gledajo za polnimi — oprostite — nabasanimi vozovi naše ljubljanske cestne železnice, pa premišlujejo, ali bi čakali do pol sedmih, ali pa naj jo odrinejo peš, saj to ni lenoba, ampak le varčevanje podplatov, če se radi peljemo domov. Velikokrat je bila že izrečena prošnja, naj bi cestna železnica redno vozila še po šteti uri.

recimo vsaj četrt ure, če že ni mogoče dodati polnih 30 minut. Koliko manj gneče, koliko manj jeze in koliko več zasluga bi to vrglo tudi upravi cestne železnice, ki ima, kakor vemo, prav gotovo tehtne upravne razloge, da ne podaljša rednih voženj čez šesto. Pa naj bodo tudi tehnični razlogi še tako veliki, prav gotovo bi se dala najti z dobro voljo rešitev, da bi bili zadovoljni eni in drugi. Policijska ura sama še ne more biti kriva, da bi moral redni promet nati ob šestih.

Ljubljana — pred glavno pošto ob 18.01 vsak večer ali »zadnji tramvaj« je odpeljal brez mene.

Novi grobovi

† **Mati in hčerka** — Bratina Ljudmila. Najvišja Previdnost je hotela, da sta umrli mati in hčerka iz ugledne družine dr. Bratina Zvonka, okrajnega načelnika v Kočevju. Mater Ljudmilo Bratino, upokojeno učiteljico in njeno hčerko Ljudmilo bodo pospremili na zadnji poti v petek ob dveh popoldne iz kapele sv. Andreja na Zalah.

† **Leopoldina Cankar**. V Ljubljani je po kratki, a hudi bolezni za vedno zaspala vdova policijskega detektiva Leopoldina Cankar, roj. Grošelj. Blago rajno bodo pospremili na zadnji poti v petek ob štirih popoldne iz Postojnske ulice 2 na viško pokopališče.

† **Ana Plehan**. V Ljubljani je umrla gospodična Ana Plehan. Rajnico bodo

pokopali v soboto ob dveh popoldne iz kapele sv. Petra na Zalah.

† **Sluga Anton**. Umrli je v Ljubljani Sluga Anton, državni vpokojenec. Pogreb bo 25. februarja iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje.

Codex iuris canonici Zakonik cerkvenega prava

Prevedel in z novimi odloki priredil dr. Alojzij Odar. — XXXII - 1054 strani. Cena elegantno vezani knjigi 250 lir. Do 10. marca 1944 znižana cena 220 lir.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
PRED SKOFIJO 8 MIKLOŠIČEVA CESTA 8

Za današnji dan

Koledar

Petek, 25. svečana: Matija, apostol; Valburga, devica in opatica; Feliks III, papež.
Sobota, 26. svečana: Matilda, devica; Viktor, spoznavalec; Aleksander, škof.

Dramsko gledališče

»Cvrček za pečjo«. — Izven. — Ob 16.

Operno gledališče

Zaprto.

Kino Matica

»Zlata Praga«. — Predstave ob 13. in 17.30.

Kino Sloga

»Usoda«. — Predstave ob 13. in 17.

Kino Kodeljevo

»Bel senec«. — Predstava ob 17

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5, mr. Deuklanjšček, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinc, ded., Cesta 29. okt. 31.

Zgodovinski paberki

25. svečana.

L. 1694 je bil umorjen v Hebu na Češkem Albrecht Wallenstein. Rodil se je l. 1628 iz stare češke protestantske plemiške rodbine. Po zgodnji smrti staršev, ga je vzgajal stric. Študiral je v Altdorfu in v Nürnbergu. Šele okrog 1693. leta so ga jezuiti na Moravskem pridobili za katoliško vero, nakar je vstopil v jezuitski kolegij v Olomucu. Prepotoval je Italijo, Francijo, bil v Holandiji in na Anglijskem. Po vrnitvi v domovino je stopil v vojaško službo in se vojskoval najprej na Ogrskem, se oženil z bogalo vdovo, ki mu je zapustila svoje ogromno premoženje. Nabral je četo vojakov in se vojskoval v uskoški vojni (1615—1617) Ferdinandu II. z Benečani. Odlikoval se je v bojih okoli Gradške ob Soči. Udeležil se je bojev proti češkimi upornikom na cesarjevi strani pred Dunajem in na Beli gori. Ob velikem prevratu, ki je nastal na Češkem po bitki na Beli gori, si je Wallenstein svoje itak veliko premoženje izredno pomnožil. Bil je odločen gospodar, ki je strogo nadziral upravo svojih posestev in skrbel za gnotno in duševno blaginjo svojih podložnikov. Od cesarja je kupil veleposestvo Fridlandsko z glavnim mestom Jičim. Ko se je drugi oženil z grofijo Harrachovo, je prišel v tesne stike z dvorom. Cesar ga je povzdignil v državnega kneza in ga imenoval vojvodo fridlandskega. Zbral je vojsko in vodil cesarske čete v borbi s protestanti. Po zmagi je napravil načrt za absolutno dedno monarhijo Habsburžanov, mesto dotlej znotraj razkrojenega rimsko-nemškega cesarstva. Cesar je na zahtevo državnega zbora, ki se je bal prevelike cesarjeve moči in vojaške sile odločnega generala, Wallensteina odpustil. Ta je odšel navidezno ravnodušen na svoja posestva na Češkem. Ko je Wallenstein odločil poveljstvo nad armado, je že stal na nemških tleh švedski kralj Gustav Adolf, eden največjih vojskovodij. Ta je utrdil protestantizem na Švedskem in po zmah nad Rusi in Poljaki hotel dobiti oblast nad obalami Baltika (dominium maris Baltici), ki ga je hotel Wallenstein Švedom iztrgati. Gustav Adolf je bil veren protestant, vendar se je zvezel s Francozi in se z okoli 16.000 možmi izkazal v Severni Nemčiji. Osvojil je Pomorjansko, pa dobil v začetku le malo podpore pri nemških protestantih, ki jih je prišel reševati pred katoliškimi cesarjem. Šele po padcu Magdeburga sta se pridružila Švedom Saška in Braniborska, zavezniki so premagali cesarsko vojsko pri Breitenfeldu, pridrli na Češko in v južno Nemčijo, kjer so ponovno zmagali ob Lechu. V tej stiski se je cesar ponovno ozrl za Wallensteinom, ki pa si je izgovoril velika polnomočja. Pregeljal je Sase iz Češke, nato pa odšel v južno Nemčijo proti Švedom. Adolfov napad na Wallensteinov tabor pri Nürnbergu je bil odbit, zato pa je padla odločitev pri Lützenu, kjer je junaški kralj obeljal na bojišče. Posledje je bil Wallenstein vojaško nedelaven. Cesar ga je zaradi suma, da kuje zvezo s Švedmi, na tihiem odstavil, nakar je bil s svojimi štirimi najbližjimi prijatelji v Hebu umorjen. Wallenstein je bil eden največjih vojaških organizatorjev, znal je izborni nabirati voake in jih držati v železni disciplini, knežje je plačeval zlasti slepo vdanost in izredno hrabrost. Vedno je snoval načrte, sam zase, nepristopen, zaupaljo samo svojim zvezdam, ki jih je verno opazoval in izpraševal.

OBVESTILA »PREVODA«

Verkauf von Fleisch auf den Abschnitt »14-F«

Verbraucher bekommen am Samstag, den 26. d. M., bei ihren Metzger zu 10 kg Rindfleisch gegen Abgabe vom Abschnitt »14-F« der Febergrundlebensmittelkarte ausgegeben vom städtischen Versorgungsamt in Laibach. Verbraucher, die das Fleisch bei den Metzger mit den Anfangsbuchstaben N—Z und bei den Metzger Musar und Mlakar beziehen, bekommen zu 5 kg Fleischzeugnisse auf denselben Abschnitt. Sämtliche Metzger haben sich wegen Fleischteilung am Freitag, den 25. d. M., Punkt 9 Uhr in der Städtischen Schlachthalle einzufinden.

Laibach, den 24. Feber 1944.

Prodaja mesa na odrezek »14-F«

Potrošniki bodo dobili v soboto, dne 26. t. m., pri svojih mesarjih 10 kg govejega mesa na odrezek »14-F« februarške živilske nakaznice, izdane od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani.

Potrošniki, kateri kupujejo meso pri mesarjih z začetnimi N—Z in pri mesarjih Musar in Mlakar, bodo prejeli 5 kg mesnih izdelkov na isti odrezek.

Vsi mesarji morajo biti zaradi dodelitve mesa v petek, dne 25. t. m., točno ob 9 na Mestni klavnic.

Za Zimsko pomoč

Iz pisarne odbora za »Zimsko pomoč« smo prejeli:

Vodstvo Kemične tovarne v Mostah je darovalo namesto venca na grob ing. Simčiča Mirka 500 lir za Zimsko pomoč.

Namesto venca na grob ge. Oset, solastnice Daj-Dama, daruje ga Ana Kolter-Petriček za Zimsko pomoč 150 lir.

Namesto cvetja na krsto svoje drage sestrice ge. Juste Osetove je daroval g. Ante Gaber 200 lir za Zimsko pomoč.

Nujno bi potrebovali malo železno petko (gašperček) v novih prostorih Zimske pomoči. Sprejemamo jo tudi le na posodo.

Vse stranke obveščamo, da je popolnoma nepotrebno vsako povpraševanje o rešitvi prošnji Komur je prošnja rešena, je takoj odposlano vabilo. Povpraševanje in nepotrebni obiski samo ovirajo hitro reševanje prošnji. V nove prostore Zimske pomoči na Gosposvetski ulici 2-1 naj prihajajo samo stranke, ki so vabljene. Ostale stranke naj prihajajo samo ob torkih in petkih od 10—12.

Dramsko gledališče

Petek, 25. februarja, ob 16: »Cvrček za pečjo«. Izven. Cena od 18 lir navzdol.

Sobota, 26. februarja ob 16: »Namliljeni bolniki«. Red A.

Operno gledališče

Petek, 25. februarja: Zaprto.

Sobota, 26. februarja ob 13.30: »Sneuročka«. Red Sobota.

Opozorilo abonentom reda A. V torek, 15. t. m., je imel red A predstavo »Mrtvo oči«. Ker pa je tozadevno obvestilo v časopisu izpadlo in nekateri abonent niso prišli k predstavi, ker niso bili obveščeni, jim bo ta predstava nadoknadena v bližnji dohodnosti. Kadar bo izšlo tozadevno obvestilo v časopisih za abonent reda A, naj se blagovoljivo zgledajo pri blagajni.

bergu je bil odbit, zato pa je padla odločitev pri Lützenu, kjer je junaški kralj obeljal na bojišče. Posledje je bil Wallenstein vojaško nedelaven. Cesar ga je zaradi suma, da kuje zvezo s Švedmi, na tihiem odstavil, nakar je bil s svojimi štirimi najbližjimi prijatelji v Hebu umorjen. Wallenstein je bil eden največjih vojaških organizatorjev, znal je izborni nabirati voake in jih držati v železni disciplini, knežje je plačeval zlasti slepo vdanost in izredno hrabrost. Vedno je snoval načrte, sam zase, nepristopen, zaupaljo samo svojim zvezdam, ki jih je verno opazoval in izpraševal.

Dnevne novice

Postne pridige v stolnici sv. Nikolaja bo imel prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman. Postne pridige bodo ob petkih zvečer: ob 6 bo sveti križev pot s petjem, ob pol 7 (pol sedmih) škofova pridiga, nato litanije z blagoslovom. Prva postna pridiga bo danes — 25. februarja.

Društvo slepih je rodbina Ivana Plakarja, Ljubljana darovala 300 lir namesto venca na grob pokojne ge. Jerice Perko. Odbor se za dar iskreno zahvaljuje.

Prav za sedanjih čas križev vseh vrst je umerjena pesem »Pridi, o Marijale!«, skladba, ki je objavljena v februarški »Novi Bogoljubas«, stran 30, se dobi v ponatnu Ljudski knjižarni. Izvod samo 3 lire.

Glasbena akademija priredi v petek, 25. t. m., ob 17.30 javen nastop svojih gojencev v veliki folharmonični dvorani. Spored bodo izvajali pevski in klavirski učenci profesorjev A. Darjana, M. Lipovška, J. Ravnika, Ang. Trostove, Ant. Trosta, Z. Zarnikove in V. Wistinghausova. Sporedi po 6 in 3 lire se prodajajo v knjižarni Glasbene Matica.

Na telovadščini v Trnovem je bil pri razdeljevanju drv dne 22. t. m. zamenjan ročni vozček (cizla). Ker je oseba znana, jo pozivamo, da takoj vrne vozček v Jeranovi ulici 5, kjer dobi avojo.

Izredne cene so dosegle še nekatere znamke Ljubljanske pokrajine, da se nikdo ne sme čuditi, če so pošil uradi neprestano oblegani in se vse pulli za ta redek zaslusček. Seveda so nekatere cene zelo pretirane, saj se n. pr. letalsko znamko za 25 centovov prvi dan, ko je izšla, nekateri prodali tudi za stokratno in še večkratno nominalno vrednost. Kar na glavni pošti je pa neki dečko predal četvorček te znamke za 120 lir. Cena je pozneje nekoliko popustila ter se je ustalila na 30 lir za znamko. Podobno je tudi s nekaterimi drugimi vrednostmi, vendar pa mislimo, da je ta znamka zaradi divje spekulacije dosegla rekord. Kaj sedaj poretke agentje judovskih spekulativov in ofarjev, ki so s zlohotnimi nameni hoteli med prebivalstvom, zlasti pa med zbiratelji ustvariti prepričanje, da poštne znamke Ljubljanske pokrajine niso vredne nič ter bodo naprodati pod nominalno. Posledica njih rovarjenja je pač taka, da bodo morali prav na široko odpreti svoje požrešne blaginje, če bodo hoteli dobiti večje množine naših do skrajnosti solidnih, zamitljivih, lepih in prav zato tudi dragocenih poštne znamk.

Poizvedovanja

Zgubila sem v ponedeljek zvečer črno volneno rokavico od stare cerkve do Verovškove ulice v Šiški. Lepo prosim dotičnega, ki jo je našel, naj jo odda v pekarni Dolinar, Pred škofijo.

Knjiga Jana Plestenjaka

»HERODEŽ«

mora priti tudi v vašo knjižnico. Izvirno slovensko delo je in vredno branja. — Daleč je še, kdor nima smisla za domačo stvar v teh časih. — Segajte po knjigi!

Naročite se na »Slovenstvo knjižnice«

Oddajalska skupina »Jadranske primorje«

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 25. februar:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutrarnji pozdrav; vnos: 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 9.10 Korčulčica, napoved sporeda v nemščini in slovenščini, nato korčulčica — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Koncert malega orkestra vodi Stojan Stenovič — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vsakemu nekaj — 17 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 17.15 Zvočni večerni ur — 18.45 Iz našega leposlovja. Ivan Matičič: Petrinka, bere gđ. Ap. Mazovec — 19 Samospeva poeta sopranistka K. Maruška Patik in tenorist g. Miro Gregorin, pri klavirju g. Marjan Lipovšek — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Glasbena medigra — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Slavnj solisti — 21 Plesi in nekdanjih in sedanjih dni — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Nekaj napevov za lahko noč.

KULTURNI OBZORNIK

T. Gulbranssen:

»Dediščina gozda«

Kot tretja knjiga Jutrove »Dobre knjige« je lani izšel prvi del gozdne trilogije norveškega pisatelja Trygve Gulbranssena »In večno šume gozdovi...« v prevodu Mete Koren-Severjeve. Ze tedaj smo opozorili naše bralce na ta roman, ki je resnična epika norveškega človeka, prebivalca širokih gozdnih predelov, skoraj pragozdov, kjer se mora boriti še z medvedji, volkovi, lososi ter krčiti vedno nove jase. In sredi take izkrcene jase nam pisatelj postavi kmetijo Bjørndal in na njej ljudi, ki žive kot pravi »kralji na Betajnovi«, mogočni rod, izvirajoč iz resnično prave kraljevske krvi prvih naseljenčev, v najtesnejši zvezi z naravo in Bogom. V tem življenju ni modernega razkrajanja kulture, tu je vse pristno in enotno, tako strast kakor ljubezen in moč po oblasti pa tudi pokora in odrešenje. »In večno šume gozdovi...« To delo nam je pokazalo nekaj nikdar pozabljenih postav, kakor so mati Tereza, stara »prerokinja« Ana Hammerbøjeva, predvsem pa osrednja postava sama mogočni Dag. Kot silni pračlovek se je zrasel z gozdom, pa je segel v obmorsko mesto po ženo, ki se je znala čudno pristno živeti v tradicijo gozdnega doma ter je s svojo silo in gospodarstvenostjo dosegel viške razmah in oblasti.

Takšen razvoj je dosegel v prvem delu trilogije. V drugem delu »Dediščina gozda«, ki je izšel pred kratkim

v prevodu iste prevajateljice v isti založbi »Dobre knjige« (str. 291), ga srečamo kot izredno uvidnega moža na Bjørndalu, ko ženi svojega sina Daga z majorjevo hčerko Adelajdo, s katero se sin spoznal je v prejšnjem romanu, pa se ji ni znal razložit. Oče Dag je pomagal sinu do žene, ki se je z vso dušo navezala na Bjørndal in na tamkajšnje ljudi ter je uživala vso zaslombo in odobravanje očeta Daga. Ta drugi del trilogije razpade v štiri dele. V prvem nam opisuje pisatelj čustva majorjeve Adelajde pred moštvi, ko se kot nevesta odpravlja iz mesta in mestnega življenja v »gozdove«, na mogočen grunt, ki še od daleč ni kmetijski v našem smislu, temveč je cel kmetijski gradič z bogato tradicijo in ureditvijo, ki za naše razmere more veljati naravnost za gosposko. Udeležimo se poroke, še prej posveta z župnikom, daljnim sorodnikom, potem pa gledamo v prezezu življenje prvih desetih let, ko se Adelajdi rodita dva sinova in zaživi polno srečo ob njih in svojih. Med temi je najbolj navezana na očeta Daga, ki ji je posebej ljube vse mladosti in kmečke poštenosti. Ob tej navezanosti na očeta Daga pa se ji odmika mož, ki je bil redkoheseden že prej. Toda ob otrocih že raje ostaja doma, dasi sicer biva v gozdu, kjer ima vedno kaj opraviti. Drugi del pa se začneja z nesrečo v hiši, ko Adelajdi zaporedoma umreta oba sinova. Na nesrečo različno reagira oba Daga, starejši oče še mimo grede pomisli, da bi se sam oženil z Uno Hammerbøjevo in morda na ta

način rešil rod. Mož Dag pa se odpravi na Mrtvaško goro, kjer spozna pod vidikom smrti ceno življenja, a se nazaj grede skoraj ubije. Pobitega in malce zmešanega ga dobe v podnožju gore. Toda žena ga z brizno nego zopet spravi v življenje. Zopet rodi dvojčka-sinova in zopet oživi rod. Toda med Adelajdo in možem Dagom po tistem čudnem videnju prikazni na vrhu Mrtvaške gore ne pride več do pravega soglasja. Pač pa se ujemata z očetom Dagom, ki prihaja v teh letih do globokega pojmovanja življenja, do religioznega smisla, ki ga vidi v tem, da »nosimo del našega Boga v sebi in večnosti v večnosti in je: »zaupanje v Boga, trdna nada in dobra volja«. K temu pride še molitev, ki se je poslužuje Adelajda in v smisel katere uvaja starega Daga na osnovi zapiskov svojega pokojnega sorodnika, protestantskega škofa, ki pravi, da je »hotena pot k Bogu — molitev«. Oba Daga se v tem delu zblizujeta s smrtjo, toda oddaljujeta od življenja. Predvsem mlajši. Stari Dag pa pride do zaključka, da molitev sama še ni vse, dokler je egoistična, temveč mora tudi biti altruistična, dobra za druge.

Tretja knjiga prinaša novo razmerje med trojico, med oba Daga in Adelajdo. Do obeh izgubi Adelajda svoj vpliv, kar jo teži. V to pa pride še tragedija njenega očeta majorja Barea, ki živi pri nji, pa se zaplete v spolni odnos s služkinjo, ki potem rodi mrtvega otroka. Major se hoče ubiti, pa mu prepreči stari Dag. Toda pri tem se major obstreli in počasi umira. Na dnu tega ponižanja je Adelajdi v tolažbo stari Dag, pa tudi majorju, katerega pripravi do tega, da se spove. Tu je izrazil Dag resnico, da potrebujemo za

lepo življenje »opore, ki nam jo nudi cerkev, rodbina in dobri prijatelji«. Tako je zdaj stari Dag iskal iz nekdanjne želje po denarju, kar je vsebina prvega romana, pot k Bogu in jo tudi našel, kajti njegove zadnje besede so: »Pot k smislu življenja vodi preko razuma in pameti — k preprosti zapovedi. Ni druge poti kakor... Kristus...« S to besedo na ustnih stari Dag umre in Adelajda ostane sama z možem, ki se ji je odjul in ga ni nikdar razumela. Četrta knjiga pa hoče rešiti še to nesoglasje. Adelajda, močna in čista žena, ni mogla ostati na sredi poti. Oči pa ji odpre šele teta Eleonora: razodene ji, da ni ljubila svojega moža, temveč njegovega očeta, katerega samostojnost je občudovala in se varnega čutila v njegovem varstvu. Mož pa je smatral za manjvrednega ter ni čutil njegove želje po uveljavljanju, vsaj po očetovi smrti. Ko se je možu izpovedala in mu oddala vodstvo kmetije, je zopet zavladala harmonija. Mladi Dag, ki je videl smrt na Mrtvaški gori in ceno življenja, je šel v mističnem pojmovanju življenja še dalje kakor stari Dag: odpisal je dolžnikom dolgov, ki jih ni potreboval, ter izgubil življenje v rešitvi nedolžnega otroka. In kaj je več, kakor dati življenje za drugega? Adelajda sprejme njegovo veliko žrtve ter se duhovno nasloni na misel svojega moža, dasi je bila sama precej navezana na denar. S tem se konča drugi roman iz te norveške trilogije. Ostaneta še dva sinova, katerih usoda bo gotovo zavzemala vsebino tretjega dela trilogije, ki jo založba napoveduje.

Roman je močno delo novejši norveške literature. Če je prvi del »In večno šume gozdovi...« močno po svoji živ-

ljenjski sili in pragonih po zavladanju nad vsemi stvarnimi dobrinami, nad gozdovi in živaljo in človekom, je drugi del trilogije »Dediščina gozda« še bolj duhovnega značaja ter vodi naravnost v duhovno problematiko današnjega dne. Vrnitev k Kristusu je smisel tega romana, z njim na ustih umre stari Dag. In mladi, ki je videl z Mrtvaške gore smisel življenja, se povzpne do prave krščanske socialne delavnosti, kamor je težil že njegov oče. Kdor ima, mora mnogo dati drugim. Sicer pa je denar samo zunanost, ki nima večnosti cene. »Iz večnosti prihaja toplota in pogum... Nismo obrnjeni navznoter, to, kar je veliko, je v naši notranjosti, to, kar je zunaj, pa je le revščina.«

Tako živi na tej bogati kmetiji v norveških gozdovih tudi bogastvo duhovnega življenja. In ta knjiga je slavo-spev te notranje obnove v duhu. Morda je prejšnji del bolj zajel modernega bralca s svojimi patriarhalnimi in pragonjskimi prizori, toda ta bolj zajema notranjega človeka in ga postavi v pravo razmerje do sveta in večnosti.

Povest je resnično močna povest, ter resnično — dobra knjiga kakor niso vse, ki izhajajo pod to oznako. Mi jo našim bralcem najtopleje priporočamo. td

Popravek: V našem včeršnjem poročilu o dr. Odarjevem prevodu cerkvenega zakonika je tiskarski škrat povzročil neljubo napako. Knjiga namreč nima 154 + XXXII strani, marveč 1054 (tisoč štiri in petdeset) + XXXII strani. S tem danes to neljubo napako popravljamo.

Ne krvavi prvi naš slovenski narod

Te so imele v Hrvatski močan ščit, preko katerega Turki z manjšimi silami niso mogli priti. V zadnjih letih pa so Hrvatsko tolikokrat napadli in jo tako uničili ter odpeljali ali pobili toliko ljudi, da se brez pomoči od zunaj ne bi mogla več dolgo obdržati. Samo letos so odtrgali od nje 30 milj ozemlja. Pa tudi te dežele so mnogo trpele. Na Kranjsko so v 40 letih 27 krat vpadli, jo oplenili in požgali. Iz vseh teh dežel so ta čas odpeljali ali pobili do 200.000 ljudi. V zadnjih 34 letih so šle te dežele dvakrat v vsej svoji silami zoper Turke, a so bile vedno preslabe in so izgubile pri tem mnogo plemstva. Zato tudi same ne morejo več dovolj pomagati Hrvatski in prosijo cesarja in državne stanovne, da prihitijo na pomoč, sicer bodo Turki počasi uničili vse krščanske države.

Hrvatska je v tem času res mnogo trpela. Obmejni sandžaki se za premirje niso mnogo brigali posebno še, ker so se v tedaj divjajoči avstrijsko-beneški vojni trudili tako Benečani kakor Maksimilijan, da bi si pridobili Turke za za-

veznike. Vendar pa je Bajazit kljub temu julija 1510 še podaljšal premirje z ogrskim kraljem in ga naslednjega leta obnovil še za pet let.

Prav za časa pogajanj med sultanom in Vladislavom za podaljšanje premirja L. 1511 je doživela Hrvatska nov turški napad, ki je segel tudi na Kranjsko. Valvasor poroča na podlagi Not. Prov. na treh mestih, da so Turki v jeseni L. 1511 silovito napadli Metliko in Slovensko marko, prav tako pa tudi gorjanski Goriško in Pazinsko ter ves Kras in pri tem odpeljali več sto ljudi. Podrobneje poročilo se nam je ohranilo v pismu Bernardina Frankopana na grofa Jurija Brandenburškega z dne 5. septembra 1511. Po tem poročilu je vdrlo na Hrvatsko več ko 2000 Turkov, ki so 22. avgusta onustošili posestva B. Frankopana v Modrušu, tu prenočili, naslednji dan divjali okoli Ribnika, nato preoražili Kolno pri Metliki in tu plenili zlasti po posestvih nemškega viteškega reda. Posamezni oddelki akindžijev so prišli do Mehovega. Na povratku so onustošili še okolico Ozla, se

polastili gradu Dubovca, kjer so tudi vse okolice požgali in izropali. Tudi v Benetkah so že 28. avgusta vedeli, da so se Turki zelo približali njihovi meji.

Ne dolgo po tem napadu se je zgodila važna sprememba na turškem prestolu. Selimu, mlajšemu sinu Bajazita II., proti kateremu se je že večkrat uprl, se je posrečilo, da je pridobil na svojo stran Janičarje, ki so 23. aprila 1512 vrgli Bajazita in oklicali Selima za sultana. Selim I., bojevit in brezobziren obhodovalec velikega Mohameda II., je bil začetnik nove dobe razširjenja in zaokroževanja velike osmanske države.

Se preden je nastopil Selim vlado, je bilo Maksimilijanu in celi Evropi, zlasti še Ogrski in Poljski, jasno, da bo po smrti Bajazita II. zapihal v Turčijo drugačen veter. Z 4. januarja 1512 je izjavil Maksimilijan kranjskim deželnim stanovom, da postajajo Turki zopet nevarni. Sedanj sultan je miroljuben, nista pa taka njegova dva strčka sinova. Zato je pričakovati novih turških napadov, ki bodo tem hušili čim manj bo dežela pripravljena nanje. In bodočnost je pokazala, da se cesar ni motil v osebi novega sultana, pač pa ni poznal njegovih načrtov.

Kljub strahu, ki ga je izževal Selimov nastop vlade v srednji Evropi, vendar ni za časa Selima tukaj prišlo do večje vojne. Prvo leto je zaradi bojev z brati in drugimi sorodniki potekalo vohbe mirno. Le obmejni sandžaki v Bosni so za-

želi pogostejše in silnejše napadati sosednjo Hrvatsko. Jeseni L. 1512 so se polastili mesta Srebrenika in cele srebreniške banovine, nekdanje Usore. Nato so se usmerili turški napadi dalje proti Skradinu, ki so ga skušali zasesti. Naslednjega leta so zavzeli več krajev ob Cetini. Knin in Sinj sta bila v resni nevarnosti. Ko so kmalu nato udarili na ozemlje med Uno in Kolpo, se je posrečilo banu Petru Berislaviču, da jih je 16. avgusta 1513 popolnoma porazil. Vendar zaradi tega neuspeha turški napadi niso prenehali. Naslednjega leta so bili zopet pod Skradinom, 10.000 jih je poskušalo zavzeti Knin.

Na Ogrskem se je zbirala tedaj nova križarska vojska zoper Turke, ki na se je spreverila v velik kmečki upor pod vodstvom Jurija Dožal nesrečen za deželo in upornike same. Na Hrvatskem so tedaj zaman čakali pomoči, čeprav so turški napadi sledili skoro brez prestanka eden drugemu. Ko je ban nato leta 1515 zbral večjo vojsko in z njo vdril v Bosno, je doživel hud poraz.

Turki so se sedaj vrgli na Jalec, ki je veljalo za močno utrdbo v obrambnem sestavu Hrvatske. Vse utrdbe okoli njega so padle Turkom v roke. Jalec samo pa se je obdržalo.

Razmere na Ogrskem in Hrvatskem so se s smrtjo Vladislava II. 23. marca 1516 zelo poslabšale. Njegov sin in naslednik Ludovik II. ni bil niti 10 let star. Med magnati so se pričeli spori, kdo naj

upravlja državo za kraljeve mladoletnosti. Prav v času največje zmede — 24. aprila 1516 se je sešel ogrski državni zbor, da končno uredi upravo države — so Turki izvedli nov napad na Hrvatsko in dalje na Kranjsko. Napad je v prvi vrsti veljal Frankopanski posesti. Kakih 8000 Turkov pa je vdrlo dalje in so 27. aprila prišli v bližino Pivke, 40 t. milj od Gorice. S seboj so odpeljali 1500 ljudi in plena v vrednosti 20.000 dukatov. O tem napadu govori tudi cesar Maksimilijan v svoji instrukciji za deželni zbor v Ljubljani z dne 4. junija 1516, kjer dolži Benečane, s katerimi se je tedaj bojeval, da so oni naščuvali Turke, ki so se o sv. Juriju dvignili na Hrvatsko in na več krajih vpadli preko meje na Kranjsko, nagrabili velik plen in odpeljali mnogo ljudi. Ob tej priliki so bili Turki tudi pri Kostelu, ker so takrat odnesli srebrn kelih in več drugih stvari iz farne cerkve.

Pri neprestanih turških napadih na Hrvatsko je bil ta naval na Kranjsko verjetno samo slučajen plusk, ki je segel preko hrvatske meje. Kljub temu da je sultan Selim II. bil ta čas zaposlen z vojno proti Egiptu, ponujal mlademu ogrskemu kralju premirje, so bosenski sandžaki naaljevali z napadi na Hrvatsko ali morda prav zato da bi kralja prisilili na sprejem kakršnih koli pogojev. Toda ta čas je bil tudi papež Leon X. na delu za novo krščansko vojsko proti Turkom.

Vsakdanja Ljubljana no kronistovih zapisih

Slikovita Ljubljana
je naslov slike, ki jo je priobčila »Deutsche Adria Zeitung« v številki dne 23. februarja v rubriki, ki se imenuje »Razgledi po Jadranu«. Posnetek kaže pogled na trimostje.

Sveti Matija led razbija

Ze dober teden dni vlada v deželi zmeren mrz. In sv. Matija letos, kot druga leta, led razbija. Mrz je prav toliko močan, da se je napravil po raznih stotih vodah še dokaj debel led, ki so ga začeli sedaj sekati in dovažati vsem interesom v Ljubljani. V Zgornji šiški so kmetije na nekaterih travnikih napravili precej ledu, ki so ga sešaj prodali pivovarni Union. Tudi restavracija Union si je nabavila večjo množico ledu.

»Ribac« se je ujela na znamke

Oni dan je že na vse zgodaj stala zelo dolga vrsta kupovalcev novih znamk in posameznih serij pred glavno pošto. Med nestrpno čakajočimi je bil tudi človek mračnega in trdega obraza. Le malokdo bi mogel slutiti, da je ta mož lede pred kratkim prihitel z dolenjskih hribov. Zaslutili pa so to trije možje postave, ki so šli mimo in ga spoznali. Bil je sam »ta višji novinar« neke tolovajske skupine. Hitro so ga odvedli in bo sedaj drugod počakal na pravo nagrado za svoja dejanja.

Laži o poštah znamkah

so menda dosegle svoj višek pri frankovni znamki za 20 L, saj so o tej redki znamki grabeljivi spekulanti, ki so seveda vsi »naizanesljivo« iz merodajnih krogov poučeni o nakladah raznih vrednosti raznesli vest, da je bilo to

Nakazovanje bolniških dodatkov za mesec marec

Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških priporočilih upravičeni dobiti posebne dodatke racioniranih živil, bo bolniški odsek mestnega preskrbovalnega urada do 1. bolniška nakazila za mesec marec vsako dopoldne od 8-11.45 aamo v pritličju Turjaške palače v Križankah, Gosposka 15, po naslednjem razporedu:

Od 1.-8. marca samo bolnikom, ki imajo pravico tudi za meso, tako da pridejo na vrsto v sredo, 1. marca bolniki z začetnicami A-D, v četrtek, 2. marca, E-J, v petek, 3. marca, K, v soboto, 4. marca, L-N, v ponedeljek, 6. marca, O in P, v torek, 7. marca, R-T, v sredo, 8. marca, U-Z.

Od 9.-17. marca drugim bolnikom, tako da pridejo na vrsto v četrtek, 9. marca, A do C, v petek, 10. marca, D-H, v soboto, 11. marca, I-K, v ponedeljek, 13. marca, L-N, v torek, 14. marca, O in P, v sredo, 15. marca, R in S, v četrtek, 16. marca, S do U, v petek, 17. marca, V-Z.

Od 18.-28. marca bo bolniški odsek delil nakazila za sladkor za dojenčke in bolnike, toda le na podlagi predloženih zdravniških priporočil, tako da pridejo na vrsto v soboto, 18. marca, A-C, v ponedeljek, 20. marca, D-H, v torek, 21. marca, I-K, v sredo, 22.

znamke natisnjene okrog 100.000 kosov. Na žalost so tem zloblnim lažem nasledili marsikateri naivni ljudje ter znamke prodali spekulantom globoko pod pravo vrednostjo. Zato danes pripominjamo, da ima tudi ta znamka visoko vrednost, čeprav so lažnivi njeno naklado zvižali na trikratno višino.

Nekatere posestne spremembe

Zemljiška knjiga je doslej v februarju znanovala razmeroma majhno število posestnih sprememb. Med drugimi so prodali: Vojska Valentina, posestnica v Ljubljani, Ciglarjeva ulica št. 23 je prodala družbi z o. z. Srečko Kobi v Ljubljani eno osmino nepremičnine šte. 408 k. o. Meste za 12.000 lir. — Mrak Franciška por. Mrvar, posestnica na Viču št. 21 je prodala Lovru Zorcu in Franciški Zorčevi, posestnikoma na Viški cesti št. 46 parcelo št. 866, njiva k. o. Vič v izmeri 550 kv. metrov za 29.500 lir. — Ležnja zapuščina Urančič Andreja, Jarše št. 4 je prodala Zorici Havličkovi, ženi elektromonterja v Ljubljani, Zaklarijeva ulica št. 13 zemljiški parceli št. 1542-4 in 1542-5 k. o. Složice v skupni izmeri 1988 kv. metrov za 31.500 lir. — Laschan Barbara roj. Rechbach, vdova deželnovaldnega svetnika, sedaj stanujoča na gradu Čušperk je prodala Alojziju Podražju, posestniku in trgovcu na Čušperku šte. 8 del parcele št. 1208-5 travnik k. o. Račna za 12.000 lir.

Razne nesreče in nezgode

Na postaji v Grosupljem je bila delavcu drž. železnice, 36letnemu Alojziju Rozini, doma iz okolice Primskovega na Dolenjskem, zdrobljena noga v stopalu. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnišnico.

marca, L in M, v četrtek, 23. marca, N-P, v petek, 24. marca, R in S, v soboto, 25. marca, S-U, v ponedeljek, 27. marca, V-Z.

Zdravstveni zavodi, ki so upravičeni dobiti posebne bolniške dodatke, naj pošljejo po nakazila od 1.-18. marca popoldne. Bolnike, ki dobivajo dodatke mesa, opozarjamo, da prilesejo s seboj živilske nakazilce za mesec marec s neodrezano naročilnico in odrezki za meso. Kdor ne bo predložil omenjenih odrezkov, ne bo dobil bolniškega nakazila za meso.

Mestni fizikat sprejema zdravniška priporočila za priznanje bolniškega dodatka živil samo od 1.-20. v mesecu.

Vse one upravičence, ki dobivajo po predloženem zdravniškem priporočilu prvi nakazilo, opozarjamo, da se morajo s tem nakazilom zglasiti na Prevođu, Novi trg 4. II. nadst., zaradi potrditve trgovca.

Bolniški odsek opozarja, da bo delil bolniška nakazila natančno po gornjem razporedu.

Opozarjamo tudi vse upravičence, naj pazijo na odrezke bolniških nakazil, da jih ne izgube, ker se ti odrezki radi odtrgajo. Zato reklamiraj bolniški odsek ne bo sprejemal.

Z Gorenjskega

Družabni večer v Kranju je priredila mestna krajevna skupina v predavalnici okrognega vodstva na Goethejevem trgu. Goste je pozdravil državni bančni svetnik Friderik Moissl. Za zabavo so poskrbeli KHD-dekleta, ki so pela in deklamirala.

Vojne stanovske tekme v Mežici. V posebnem rovu, namenjenem samo za vajo, je nastopil pred nedavnim 30 rudarskih vajencev k tekam v poklicnem delu. Strokovnjaki iz komisije so opazovali mlade fante ob luči aceticenil pri delu in se prepričali o njihovi strokovni usposobljenosti. Po končanem praktičnem izpitu so bili fantje še izprašani v teoretičnih in svetovnonazornih vprašanjih.

Iz Hrvaške

Dr. Horvat — vsenčlilski profesor. S Poglavitnikovo odredbo je postavljen za vsučlilškega profesorja na zagrebški filozofski fakulteti za hrvatsko narodno zgodovino dr. Rudolf Horvat, upokojeni srednješolski profesor.

Razvoj hrvatske industrije. Šef hrvatskega državnega korporativno-gospodarskega zavoda v Zagrebu dr. inž. Dragotin Čutvrić je objavil v gospodarski reviji »Gospodarstvo« pregled razvoja hrvatske industrije od leta 1941, do dne 31. decembra 1943. Iz objavljenih podatkov je razvidno, da se je v tem razdobju ustanovilo na Hrvatskem 82 novih industrijskih podjetij s skupno glavnico nad 1.120.600.000 kun. Po številu podjetij so na prvem mestu industrijski obrati za kmetijsko-prehranjevalno stroko (25), tem obratom sledi 17 tekstilnih industrij, 10 kovinskih, 10 kemičnih, 6 rudarskih itd. Po vloženem kapitalu je daleč na prvem mestu industrija za predelavo lesa. To so 3 industrijska podjetja z 806.000.000 kunami delniškega kapitala. Večina novih industrijskih podjetij ima obliko delniških družb.

Junaška smrt. Zagrebško časopisje poroča, da je na vzhodnem bojišču padel bivši zemunski župan Štefan Seifert. Pokojni Seifert je odšel na bojišče kot prostovoljec SS oddelkov.

Ana Plehan
Zapustila nas je naša ljuba sestra, svakinja in teta

Pogreb drage pokojnice bo v soboto dne 26. t. m. ob 2 pop. z Zal, kapela sv. Petra, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 24. febr. 1944.

Globoko žalujemo ostali.

MALI OGLAS

SENO — SLAMA

Prosimo, da se intesentati za važno količino govejave kot konjskega sena ter slame zglašijo pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29.

BREZOVE METLE

držaje za lopate, motike in omela dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29.

BLAGO

za kuhinjske brišče in flanelo za plenice prodam. Zeljarska ulica 11-1.

MISI PODGANE

in štirje zanesljivi pokončate s trupom ki ga dobite v drogeriji Kauč, Židovska ulica 1.

FINA SITA

rečeta in rete prodaj Gospodarska zveza, Bleiweisova 29.

POSODO

za namočitev mesa iz mehkega in trdega lesa, dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29.

VINSKE SKAFE

in putrihne razne velikosti dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29.

KORENJE IN PESO

prodam. Bernekerjeva št. 17 (Zelena Jama).

KNJIŽNA

ZBIRKA

»SVET«

TEL KINO »SLOGA«

Najsenzacionalnejši film sezone! Zadnja velika gmetina znamenitega filmskega igralca Heinricha Georgea

»Usoda«

Iz tragičnega življenja bolgarskega kneza Melnika in njegovih otrok. Sodelujejo: Gisela Uhlen, Werner Hinz, Oskar Sima, Christian Kaysser, dunajski filharmonija.

Režija: Geza v. Bolvary.

PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17.

TEL KINO »MATICA«

Krasni posnetki Prage, glasba nesmrtnega skladatelja Smetane in prizori iz »Prodanec novosti« v odličnem dramskem delu

»Zlata Praga«

Kristina Söderbaum, Paul Klinger in Kurt Meisel

PREDSTAVE ob delavnikih: 15 in 17.30!

KINO »KODELJEVO«

Telefon 41-44

Najrazkošnejša revija na ledu, žudovite atrakcije, ki jih je mogoče slutiti komaj v sanjah — v krasnem filmu

»Beli sen«

Oly Holzman, Wolf Albach Retty in Oskar Sima.

Film, ki se ga ni mogoče nagledati! PREDSTAVE ob delavnikih ob 17: v nedeljo ob 14.30 in 16.45!

+

Po kratkem in težkem trpljenju nas je za vedno zapustila naša srčno ljubljena mama

LEOPOLDINA CANKAR
roj. Grošl
vdova po polic. detektivu

Pogreb blage pokojnice bo v petek dne 25. t. m. ob 4 pop. iz Postojnske ulice 22 na viško pokopališču.

Ljubljana, Zagreb, dne 24. februarja 1944.

Zalujemo: Zoran, Blago, sinova; Tatjana, Milena por. Čekuta, hčerki — in ostalo sorodstvo

+

Pogreb nepozabnih blagopokojnic bo v petek, 25. t. m. ob 2 popoldne z Zal, kapela sv. Andreja, k Sv. Križu.

Bratina Ljudmila

sopraga okrajnega načelnika v Kočevju in učiteljica v pok.

ter naša ljubljena hčerka, sestra in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

— in nečakinja

NOV Svet se odpira

29

ROMAN NAPIŠAL JOHAN BOJER

Sin je bil svoj čas, ko je bil še na gimnaziji, prava luč v šoli. Vedeli so tudi, da so bili njegovi izpiti v vojaški šoli in kasneje na vojni akademiji nekaj prav posebno odličnega. Toda, če je človek poročnik armade, ki se ne more nikjer izkazati, ne ve, kaj bi počel s svojim stanom. Zato je prišel domov in je postal profesor telovadbe na gimnaziji. A dan mu je bil predlog, zato je pomagal očetu v delavnici. Pa tudi to mu dneva ni izpolnilo in tako je imel predavanja in je pisal članke o bolj zdravi prehrani kmečkih ljudi, o tem, kako naj se doma pridobiva zemlja, ne pa, da se ljudje izseljujejo, o podpiranju domače industrije — a dan je bil še zmeraj tako dolg. In je odšel na potovanja, in če ni imel dovolj denarja za vozovnico a ladjah, se je ondi udinjal za kakovo delo. Prišel je v Južno Afriko in je delal v demantnih rudnikih, ali je služil v kakem angleškem polku. Domotožje je prišlo domov, mislil je, da je patriot in je hotel domovini koristiti. Toda ljudje ne utegnejo poslušati človeka, ki more toliko pripovedovati in ki mu je vse tako reče. Saj človek že preleti kak dolg članek v lista

o kolonizaciji politiki velesil, pri tem polovico izpusti, nato lista dalje in bere rajši o požarih, verižništvu in umorih. Nihče ne more tega prenesti, da bi poslušal le pet minut človeka, ki strokovnjaško govori o denarnih sleparijah. Kako nekih Saj imaš tudi svoje opravke, pa imaš sport in imaš kino. Kadar se je pojavila Rudova vitka, jedratna postava kje zgoraj na cesti, je več ko eden zavil krog bližnjega vogala, češ danes se mi pa res ne ljubi poslušati svetovne politike. Mladi častnik je polagoma opazil, da je na poseben način jemal kloboč v glave in da se je po svoje nasmehnil, kadar je pozdravil. V klub tudi ni hodil več, saj je ostajal ondi zmeraj sam za mizo, a da bi prisedel k drugim in poslušal malomeščansko besedičenje, mu je bilo zoprno. Nikoli ga niso povabili h kakim zabavam, nikdar ne